

MARTELA OYJ
Y-tunnus 0114891-2

TILINPÄÄTÖS
JA
TOIMINTAKERTOMUS
31.12.2018

MARTELA TILINPÄÄTÖS 2018

SISÄLLYSLUETTELO	sivu
Toimintakertomus	1-7
Henkilöstö keskimäärin alueittain	8
Konsernin laaja tuloslaskelma (IFRS)	9
Konsernin rahavirtalaskelma (IFRS)	10
Konsernin tase (IFRS)	11-12
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	13
Konsernin tilinpäätöksen liitetiedot (IFRS)	14-55
Viiden vuoden lukusarjat	56
Osakekohtainen tunnusluvut	57
Tunnuslukujen laskentakaavat	58
Osakkeet ja osakkeenomistajat	59-60
Martela Oyj:n tuloslaskelma (FAS)	61
Martela Oyj:n tase (FAS)	62-63
Martela Oyj:n rahavirtalaskelma (FAS)	64
Martela Oyj:n tilinpäätöksen liitetiedot (FAS)	65-83
Ehdotus voittovarojen käytöstä ja toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	84
Tilintarkastajan merkintä	85-90
Käytetyt kirjanpitokirjat	91

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

AVAINLUVUT

Konsernin tilikauden liikevaihto oli 103,1 milj.euroa (109,5). Liiketulos vastaavalta ajalta oli -2,1 milj. euroa (0,3). Tulos osaketta kohden oli -0,57 (-0,15). Liiketoiminnan oli rahavirta 7,4 milj. euroa (-7,6). Omavaraisuus aste 39,2 prosenttia (40,8) ja nettovelkaantumisaste 0,7 prosenttia (29,0). Sijoitetun pääoman tuotoksi tilikaudelta muodostui -4,9 prosenttia (1,6).

LIIKETOIMINNAN KUVAUS

Martela on yksi Pohjoismaiden johtavia työympäristöihin keskittyneitä yrityksiä. Martela suunnittelee ja toteuttaa parhaita työ- ja oppimisympäristöjä. Tarjoamme käyttäjälähtöisiä ratkaisuja tämän päivän työympäristöön - liikkuvaan työhön ja monitilatoimistoihin. Martela tarjoaa myös alan laajimman valikoiman sisustusratkaisujen muutoksia ja ylläpitoa tukevia palveluja. Kokonaispalvelumme kattaa tarvittaessa koko toimitilan muutoksen työympäristötarpeen määrittelystä ja suunnittelusta muuttoon ja ylläpitoon saakka.

TARJOOMA JA TUOTEKEHITYS

Martela tarjoaa Lifecycle-strategiansa mukaisesti laadukkaita työ- ja oppimisympäristöjä niiden koko elinkaaren kattavina palveluina. Tarjontaan sisältyvät työ- ja oppimisympäristöjen määrittely ja suunnittelu, toteutus ja kalustaminen sekä jatkuva mittaaminen ja kehittäminen.

Perinteisen hankintatavan vaihtoehdoksi Martela on tuonut markkinoille uudenlaisen palvelumallin työympäristöihin (Workplace as a Service). Palvelukokonaisuuden kuukausimaksu voi sisältää joko kaikki tai valitut elinkaaren vaiheet.

Vuoden 2018 aikana Martela laajensi tuotevalikoimaansa esittelemällä useita uusia tuotteita strategisesti tärkeään Pod-tuoteperheeseen, joka on suunniteltu vastaamaan kasvavaan joustavien tilojen tarpeeseen.

Konsernin tuloslaskelmaan sisältyy kuluksi kirjattuja tutkimus- ja kehittämismenoja -1.9 milj. euroa (-2.1 milj. euroa).

MARKKINATILANNE

Yksityisen sektorin markkinatilanteessa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia aiempaan verrattuna. Sen sijaan Suomen julkisen sektorin kysyntää heikentää tilapäisesti hankintasopimusneuvottelujen siirtyminen ja tämän seurauksena hankintapäätösten lykkääntyminen. Martelan kysyntään myös vaikuttavat olennaisesti yleinen taloudellinen kehitys, yritysten ja julkisen sektorin tarve tehostaa tilojensa käyttöä ja uudistaa työympäristöään aikaisempaa toimivammaksi johtamisen välineeksi.

KONSERNIRAKENNE

Konsernirakenteessa ei tapahtunut muutoksia katsauskauden aikana

LIIVEVAIHTO JA TULOS

Tammi-joulukuun liikevaihto oli 103,1 milj. euroa (109,5) ja oli 5,9 % edellisvuotista heikompi. Edellisvuotiseen verrattuna muiden markkina-alueiden paitsi Norjan liikevaihto laski. Suomen liikevaihto heikkeni 1,2%, Ruotsin liikevaihto heikkeni 40,0 % ja ryhmän Muut 27,9 %. Norjan liikevaihto kasvoi 26,2 %.

Liikevaihdon laskuun vaikutti julkisen sektorin hankintasopimusneuvotteluiden siirtyminen. Erityisen suuri vaikutus oli aikaisempiin vuosiin verrattuna vuoden viimeisellä neljänneksellä. Lukuun ottamatta julkista sektoria, suomen liikevaihto kasvoi kaikissa muissa asiakassegmenteissä.

Ruotsin liikevaihto laski johtuen myyntikanavan muutoksesta. Norjassa liikevaihto kasvoi strategiamme mukaisesti. Muiden maiden liikevaihto laski edelliseen vuoteen verrattuna, johtuen suurten projektien puuttumisesta.

Konsernin liiketulos tammi-joulukuussa oli -2,1 milj. euroa (0,3). Liikevaihdon laskun lisäksi vuoden 2018 liiketulokseen vaikutti kiristynyt kilpailutilanne, joka johti alentuneeseen myyntikatteeseen.

Tammi-joulukuun tulos ennen veroja oli -2,5 milj. euroa (0,0). Tammi-joulukuun tulos oli -2,4 (-0,6).

RAHOITUSASEMA

Liiketoiminnan rahavirta tammi-joulukuulta oli 7,4 milj. euroa (-7,6). Liiketoiminnan kassavirran paranemiseen vaikutti erityisesti laskutusprosessin tehostuminen ja saatavien kiertonopeuden paraneminen.

Korolliset velat olivat kauden lopussa 10,7 milj. euroa (13,8) ja nettovelka oli 0,1 milj. euroa (6,6). Kauden lopussa lyhytaikaisia limiittejä oli käytössä 5,0 milj. euroa (6,8) ja käyttämättömiä limiittejä oli 1,8 milj. euroa.

Nettovelkaantumisaste tilikauden lopussa oli 0,7 prosenttia (29,0) ja omavaraisuusaste oli 39,2 prosenttia (40,8). Rahoitustuotot ja -kulut olivat -0,4 milj. euroa (-0,2).

Rahoitusjärjestelyt sisältävät kovenanttiehtoja, joissa tarkastellaan konsernin nettovelkojen suhdetta EBITDA:aan (käyttökate) ja omavaraisuusastetta. Lasketut tunnusluvut täyttivät kovenanttiehdot katsauskauden päättyessä.

Taseen loppusumma oli katsauskauden lopussa 50.0 milj. euroa (56,4).

INVESTOINNIT

Konsernin bruttoinvestoinnit tammi-joulukuussa olivat 1,7 milj. euroa (2,1).

KONSERNIN JOHTORYHMÄ

KTM Kalle Lehtonen nimitettiin talousjohtajaksi (CFO) ja johtoryhmän jäseneksi. Hän aloitti tehtävässä 25.4.2018.

DI Ville Taipale nimitettiin Customer Supply Management –organisaation johtajaksi ja johtoryhmän jäseneksi. Hän aloitti tehtävässä 17.09.2018

Lisäksi Martelan johtoryhmään kuuluu toimitusjohtaja Matti Rantaniemi, Innovation to Market –organisaation johtaja Mikko Mäkelä ja myynti ja markkinointi –organisaation johtaja Johan Westerlund.

HENKILÖSTÖ

Konsernissa työskentelevien henkilöiden määrä oli keskimäärin 510 henkilöä (508), jossa oli lisäystä 2 henkilöä eli 0,4 %. Suomessa työskenteli keskimäärin 432 (435) henkilöä, Ruotsissa 28 (27), Norjassa 11 (10) ja ryhmässä Muut 39 (36).

Katsauskauden lopussa konsernin henkilöstömäärä oli 501 (507). Henkilöstökulut tammi-joulukuussa olivat yhteensä 26,7 milj. euroa (27,1).

MUUT KUIN TALOUDELLISET TIEDOT

Vastuullisuuden johtaminen

Vastuullisuus on tärkeä osa Martelan strategiaa ja toimintaa. Vuoden 2018 loppuun saakka konsernin vastuullisuudesta sekä laatu- ja ympäristöhallintajärjestelmästä vastasi henkilöstö- ja vastuullisuusjohtaja. Vuoden 2019 alusta alkaen vastuu siirtyi Customer Supply Management -yksikön johtajalle. Toiminnan vastuullisuutta ohjaa vastuullisuusohjausryhmä, johon kuuluu johtoryhmän jäseniä ja sihteerinä toimii vastuullisuuspäällikkö.

Yksityiskohtaisempaa tietoa konsernin toiminnan vastuullisuusnäkökohdista, tavoitteista ja saavutuksista löytyy vuosittain julkistettavassa erillisessä vastuullisuusraportissa. Vuoden 2018 vastuullisuusraportti julkaistaan vuosikertomuksen jälkeen.

Martelan vastuullisuutta on ohjannut hallituksen hyväksymät vastuullisen liiketavan periaatteet vuodesta 2011 alkaen. Periaatteet sisältävät viittaukset kansainvälisiin vastuullisuussitoumuksiin. Yritys on sitoutunut YK:n Global Compact -haasteeseen, jonka tavoitteena on edistää ihmisoikeuksia, työelämän oikeuksia, ympäristönsuojelua sekä korruption ja lahjonnan kitkemistä.

Koska Martela toimii kansainvälisillä markkinoilla, se ottaa työssään huomioon myös sitä koskevat kansainväliset sopimukset, sitoumukset ja suositukset. Näistä tärkeimpiä ovat:

- YK:n yleismaailmallinen ihmisoikeuksien julistus
- OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille
- ILO:n työelämän perusoikeuksia koskeva julistus ja muut toimintaansa liittyvät ILO:n sopimukset

Yrityksen käytännön toimintaa on ohjannut vuodesta 2011 myös johtoryhmän hyväksymät yritys vastuupolitiikat niin henkilöstön, ympäristön kuin ostotoiminnan hallintaan liittyvissä asioissa. Martelan kotisivulla, www.martela.fi/vastuullisuus julkaistut periaatteet ja politiikat katselmoidaan ja tarvittaessa päivitetään vuosittain vastuullisuusohjausryhmän koordinoimana. Periaatteet ja politiikat sisältävät sosiaaliset ja yöntekijöihin liittyvät seikat, ihmisoikeuksien kunnioittamisen sekä korruption ja lahjonnan torjuntaan liittyvät seikat.

Liiketoimintamallin kuvaus

Martela Lifecycle -malli huomioi työympäristön koko elinkaaren. Martela tukee asiakasyritystensä vastuullisuutta tarjoamalla kestäviä työympäristöratkaisuja koko työympäristön elinkaaren aikana sekä huolehtimalla myös ylijäävien kalusteiden vastuullisesta kierrätyksestä.

Konsernilla on ollut riippumattoman osapuolen sertifioima laatu ISO 9001- ja ympäristöjärjestelmä ISO 14001 osoituksena toiminnan jatkuvasta parantamisesta, asiakasodotusten täyttämistä sekä ympäristöasioiden huomioimisen toteutumisesta jo 90-luvulta saakka.

Tuotteiden valmistus painottuu vahvaan toimittajaketjuun. Oma valmistus keskittyy loppukokoonpanoon ja kierrätystuotantoon Nummelan logistiikkakeskuksessa Suomessa, jossa on myös pääosa tuotekehityksestä ja hankintatoimesta. Verhoilukomponenttien kokoonpano tapahtuu Martelan omalla tehtaalla Puolassa. Kansi- ja säilytinkomponenttien valmistus tapahtuu pääasiassa Martelan tytäryhtiössä Kidex Oy:ssä Kiteellä Suomessa.

Martelan pääkonttorissa Helsingin Pitäjänmäellä on konsernihallinnon lisäksi myynti- ja tukitoimintoja. Martelalla on useita myyntikonttoreita eri puolilla Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Muissa maissa Martela-tuotteiden myynti tapahtuu lähinnä jälleenmyyjäverkoston kautta.

Martela konsernin ostot tuotteiden ja palvelujen tuottajilta ovat noin 70 % konsernin liikevaihdosta. Martelan itse keskittyessä loppukokoonpanoon ja palveluliiketoimintaan. Martelalla oli noin 150 toimittajaa vakiomalliston materiaaleille ja komponenteille. Materiaaliostoista noin 70 % oli peräisin Suomesta, Ruotsista tai Puolasta ja noin 10 % on peräisin Euroopan ulkopuolelta.

Työntekijöiden palkkoihin ja sosiaaliturvaan kuluu noin neljännes konsernin liikevaihdosta. Paikallinen tuotanto ja työllisyys on Martelalle tärkeää. Palveluliiketoiminnan osuuden kasvaessa yritys luo yhä enemmän työllisyyttä sinne, missä sen markkinat ovat. Taloudellisen arvon jakaumaa käsitellään tarkemmin tulevassa vastuullisuusraportissa.

Ympäristöasiat

Johtoryhmän hyväksymä ympäristöpolitiikka ottaa kantaa yrityksen ympäristövaikutusten vähentämiseen ja kierrätyksen edistämiseen. Poliittika antaa ohjeita ympäristönäkökulman huomioimiseen tarjoaman kehittämisessä, jonka kautta yritys vaikuttaa välillisesti myös asiakkaidensa ympäristövaikutuksiin.

Martelan toiminnan olennaisimmat ympäristönäkökulmat esitellään vastuullisuusraportin olennaisuusarvioinnissa. Yksi tärkeimmistä on auttaa asiakkaita jatkuvasti parantamaan tilatehokkuutta. Sitä kautta saavutetaan parhaat mahdollisuudet kasvihuonepäästöjen ja energian käytön vähentämiseen. Tilatehokkuuden parantumisen kautta saatavat energiansäästöhyödyt ovat Martelan omassa toiminnassa melko pienet, mutta välilliset vaikutukset koko asiakaskunnassa ovat suuret. Yrityksen tärkein ympäristötavoite onkin asiakkaiden tilatehokkuutta tukevan Martela Lifecycle -mallin tarjoaminen asiakaskunnalleen.

Martela ei kattavasti pääse näkemään asiakkaidensa tilatehokkuuden ja energian käytön mittausten tuloksia. Martelan omassa toiminnassa seurataan energian ja materiaalikäytön tunnuslukuja. Martelan ostettu energia muodostuu pääasiassa kaukolämmöstä ja sähköenergiasta. Konsernin suora energiankäyttö keskittyy kaukolämpöön (n. 5 GWh), sähköenergiaan (n. 5 GWh), ja omien kuljetustensa polttokäyttöön (noin 5 GWh).

Martela hankki noin 11 miljoonaa kiloa materiaaleja, joista puolet puupohjaisia materiaaleja ja neljäsosa metallipohjaisia. Kierrätysliiketoiminnan kautta Martela käsittelee muutamia miljoonia kiloja asiakkailta tulevaa kierrätysmateriaalia, jonka on suurimmaksi osaksi hyödynnettävää. Martela tuottaa omassa toiminnassaan noin 1,2 miljoonaa kiloa jätettä, josta 97% hyödynnetään energiana tai kierrätysmateriaalina, kun vaarallisten jätteiden osuus on noin prosentti. Vaarallisia jätteitä syntyy lähinnä kiinteistöjen ja laitteiden kunnossapidosta.

Martelan omassa toiminnassa ei ole olennaisia ympäristöriskejä, mutta yleismaailmalliset muutokset esim. energialähteissä ja hinnoittelussa tai mielityksissä eri valmistusmateriaaleihin ja työn tekemisen muotoihin saattavat vaikuttaa Martelan toimintaan tulevaisuudessa.

Ympäristötavoitteet, niiden toteumat ja tarkemmat ympäristömittarit julkaistaan vuosittain vastuullisuusraportissa.

Sosiaaliset ja henkilöstöasiat

Henkilöstöpolitiikka sisältää vastuullisen henkilöstöjohtamisen periaatteet, selkeyttää ja yhdenmukaistaa henkilöstövoimavarojen johtamista sekä edesauttaa yritys- ja työnantajakuvan ylläpitoa ja kehittämistä.

Työhyvinvoinnin parantaminen on vastuullisuusraportista löytyvän olennaisuusarvion mukaan olennaisin sosiaalinen ja henkilöstöasia Martelan toiminnassa. Martela Lifecycle -mallin kautta saavutettava hyöty työhyvinvoinnin parantamisessa on Martelan omassa toiminnassa, jossa noin puolet työskentelee tietotyössä melko pieni. Suurin parantamispotentiaali löytyy välillisesti koko asiakaskunnan työhyvinvoinnin parantamisessa Martela Lifecycle mallin avulla.

Martela ei useinkaan pääse kattavasti näkemään asiakkaiden työhyvinvoinnin mittauksen tuloksia. Martelan omassa toiminnassa on vastuullisuusohjelmaan otettu työhyvinvoinnin seuraaminen People Spirit-kyselyn avulla, jossa tavoitteeksi on asetettu AAA-taso.

Vuoden 2018 aikana Martelassa keskityttiin osaamisen kehittämiseen, työhyvinvoinnin parantamiseen ja organisaation sisäisen dialogin vahvistamiseen. Organisaatiossa toteutettiin keväällä vuosittainen People Spirit henkilöstötutkimus, jossa saavutettiin A taso (eli tyydyttävä). Tulosten pohjalta jokaisessa organisaation osassa tehtiin toimenpidesuunnitelma. Jatkuvana henkilöstön palautteenannon mekanismina lanseerattiin sisäinen henkilöstökysely, Työhyvinvoinnin Pulse, vuoden 2017 lopussa. Lisäksi Martelassa vuonna 2016 pilotoitu Martela Talent -ohjelma otettiin yleiseen käyttöön edeten henkilökohtaisiin Talent keskusteluihin ja kehityssuunnitelmiin vuoden 2018 aikana. Talent-ohjelma perustuu yhtäältä organisaation strategisiin osaamisiin ja toisaalta työntekijän vahvuuksiin ja mielenkiinnon kohteisiin.

Yrityksen vastuullisuusraportista löytyy kattava kuvaus sosiaalisista näkökohdista ja henkilöstöasioista.

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Ihmisoikeuksien kunnioittamiseen liittyviä asioita käsitellään mm. yrityksen henkilöstöpolitiikassa ja vastuullisuuspolitiikassa hankintaketjulle. Pääperiaatteena on tarjota tasa-arvoiset mahdollisuudet kaikille työntekijöille ja kohdella kaikkia työntekijöitä tasa-arvoisesti. Vaatimukset toimittajille keskittyvät kansallisen lainsäädännön tai ILO:n sopimusten noudattamiseen, riippuen siitä kumpi on työntekijän oikeuksien kannalta vaativampi. Martelan toiminnassa tai toimitusketjussa ei ole havaittu rikkomuksia ihmisoikeuksien kunnioittamisessa.

Martelan tuotteiden valmistus tapahtuu asiakastilausten pohjalta, jolloin toimitusketjut ovat lyhyitä ja hankinnat tapahtuvat pääasiassa lähialueilta ja muualta Euroopasta. Riskit ihmisoikeuksien kunnioittamisessa ovat pienemmät Euroopan alueella, jossa on pitkät perinteet työolosuhteiden seurannasta ja lainsäädännöstä. Martelan toimittajakunnan sosiaaliset riskit on kattavasti kartoitettu ja niitä arvioidaan aina uusia toimittajia valittaessa ja toimittaja-auditointien yhteydessä.

Vuoden 2018 aikana kaksi erillistä politiikkaa; hankintaperiaatteet ja sosiaaliset vaatimukset toimittajille, yhdistettiin yhdeksi Martelan vastuullisuuspolitiikaksi hankintaketjulle. Tällä muutoksella korostettiin sosiaalista vastuuta myös toimittajien hankintaketjussa. Uusi politiikka viestittiin tärkeimmille toimittajille kesän 2018 aikana. Sitä seuranneen vastuullisuuskyselyn kautta yritys sai 153:lta materiaali-, komponentti- ja tuotetoimittajalta sitoumuksen hankintaketjun vastuullisuuspolitiikan sisältämien vaatimusten noudattamisesta. Lisäksi muutama esitti toiveen yksityiskohtaisemmasta keskustelusta päivitetystä vaatimuksista.

Vuodesta 2011 alkaen Martelan henkilöstölle on pidetty vuosittaisia vastuullisuuskoulutuksia eri muodoissa. 2018 koulutuksessa osallistujilta kysyttiin Martelan vastuullisen liiketavan periaatteiden viimeisimmästä päivityksestä, jonka mukaan mitään epäasiallista käytöstä ei hyväksytä työyhteisössämme. Lähes 70% henkilöstöstä vastasi kyselyyn. Yli 90% vastanneista oli tietoisia vastuullisen liiketavan periaatteiden viimeisimmästä lisäyksestä. Tarkempi kysely yhdenvertaisuusnäkökohdista toteutetaan vuoden 2019 aikana.

Korruption ja lahjonnan torjunta

Korruption ja lahjonnan torjumiseen liittyviä asioita käsitellään mm. vastuullisen liiketoiminnan periaatteissa ja vastuullisuuspolitiikassa hankintaketjulle. Martela ei hyväksy lahjontaa missään muodossa liiketoiminnassaan millään markkina-alueella. Lahjonnan antaminen tai vastaanottaminen ei ole sallittua missään olosuhteissa

Kaikki rahaliikenne tallentuu kunkin tytäryrityksen taloushallinnon/kirjanpidon kautta. Martelan käyttämä tilintarkastusyhtiö KPMG tarkastaa vuosittain kaikkien tytäryhtiöiden kirjanpidon ja rahaliikenteen. Kirjanpito on läpinäkyvää konsernin talousjohtajalle.

2018 toteutetun vastuullisuuskyselyn kautta saatu sitoumus Martelan vastuullisuuspolitiikalle hankintaketjulle, kattoi myös sitoumuksen siihen, että liiketoimien perustana on ehdoton rehellisyys. Kiristäminen ja lahjonta eivät ole hyväksytyjä missään muodossa.

Lähes 70% henkilöstöstä osallistui 2018 suunnattuun vastuullisuuskoulutukseen, jossa osallistujilta kysyttiin ovatko he tietoisia ehdottomasta lahjuksien ja korruption kiellosta Martelan vastuullisen liiketavan periaatteissa. Yli 90% vastanneista oli tietoisia kiellosta. Koulutuksessa kysyttiin myös tarkemman ohjeistuksen tarpeesta lahjojen ja vieraanvaraisuuden rajoille. Noin 40% toivoi konkreettisempia rajoja lahjoille ja vieraanvaraisuudelle helpottamaan jokapäiväisiä tilanteita, kun lähes 20% suosi nykyistä ohjeistusta, jossa viitataan tavanomaisiin vieraanvaraisuuden rajoihin. Selkeimmät henkilökohtaisen edun tavoittelun esimerkit tunnisti koulutuksessa 90% vastaajista.

OSAKE

Martelalla on kaksi osakesarjaa, joista jokainen K-osake oikeuttaa äänestämään yhtiökokouksessa kahdellakymmenellä äänellä ja jokainen A-osake yhdellä äänellä. K-osakkeen henkilöomistajilla on voimassa oleva osakassopimus, joka rajoittaa K-osakkeiden myyntiä nykyisten K-osakkeenomistajien piirin ulkopuolelle. K-osakkeita on yhteensä 604 800 kappaletta, A-osakkeita on yhteensä 3 550 800 kappaletta ja molemmat yhteensä 4 155 600 kappaletta.

Tammi-joulukuussa yhtiön A-osakkeita vaihtui Nasdaq Helsinki Oy:ssä 1 357 890 kappaletta (1 950 776), mikä vastaa 38,2 prosenttia (54,9) A-osakkeiden kokonaismäärästä. Vaihdon arvo oli 7,0 milj. euroa (19,9) ja katsauskauden lopussa osakkeen arvo oli 2,96 euroa (7,47). Tammi-joulukuun aikana osakkeen kurssi on ollut ylimmillään 8,48 euroa ja alimmillaan 2,91 euroa. Joulukuun lopussa oma pääoma/osake oli 4,54 euroa (5,46).

Vuonna 2018 ei ollut yhtään liputusilmoitusta. Vuosikertomuksen liitetiedoissa kohdassa 28 on lisätietoja Martela Oyj:n osakkeista ja osakkeenomistajista.

Omat osakkeet

Tammi-joulukuun aikana yhtiö ei ole ostanut omia osakkeitaan. Omia A-osakkeita omistetaan 31.12.2018 yhteensä 13 082 kappaletta, joka vastaa 0,3 prosenttia kaikista osakkeista ja 0,1 prosenttia äänistä. Omista osakkeista 12 036 kappaletta on ostettu 10,65 euron keskihintaan ja 1 046 kappaletta on siirretty yhtiökokouksen 13.3.2018 tekemällä päätöksellä yhteistiltä yhtiön omalle arvo-osuustilille.

Osakepohjainen kannustejärjestelmä

Yhtiön voimassa olevassa osakepalkkiojärjestelmässä on kaksi kahden vuoden ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2017-2018 ja 2019-2020. Yhtiön hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet ansaintajakson alussa.

Järjestelmän kohderyhmään ansaintajaksoilla 2017 - 2018 ja 2019-2020 kuuluvat konsernin johtoryhmän jäsenet. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2017 - 2018 perustuu konsernin liikevoittoon ja ansaintajaksolla 2019-2020 liikevaihtoon ja -tulokseen. Ansaintajaksolta 2017-2018 ei makseta palkkioita. Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2019-2020 maksetaan yhdessä erässä vuonna 2021 osakkeina ja rahaosuutena. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Palkkiona maksettuja osakkeita rasittaa luovutusrajoitus 30.4.2022 saakka. Osakepalkkiojärjestelmän hallinta on ulkoistettu ulkopuoliselle palveluntuottajalle.

VIIDEN 2018 VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

Martela Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidettiin 13.3.2018. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen vuodelta 2017 sekä myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen

mukaisesti jakaa osinkoa 0,32 euroa osakkeelta. Osinko maksettiin 12.4.2018.

Hallituksen jäsenten lukumääräksi vahvistettiin seitsemän ja hallituksen jäseniksi valittiin uudelleen Minna Andersson, Kirsi Komi, Eero Leskinen, Eero Martela, Heikki Martela, Anni Vepsäläinen sekä uutena jäsenenä Katarina Mellström.

Yhtiön varsinaiseksi tilintarkastajaksi valittiin uudelleen KHT-yhteisö KPMG Oy Ab.

Yhtiökokous hyväksyi kokouskutsussa mainitut hallituksen ehdotukset koskien valtuuksien antamista hallitukselle omien osakkeiden hankinnasta ja/tai niiden luovuttamisesta.

Yhtiökokous päätti muuttaa hallituksen ehdotuksen mukaisesti yhtiöjärjestyksen 2 §:n ja 9 §:n kuulumaan seuraavasti:

”2 § Yhtiön toimiala

Yhtiön toimialana on tuottaa työympäristöjen suunnittelua, toteutusta ja ylläpitoa sekä tuottaa tähän liittyviä palveluja, konsultointia, valmistusta, asennusta ja muuttoa. Lisäksi yhtiö voi omistaa ja hallita osakkeita, osuuksia, arvopapereita ja muuta omaisuutta.”

”9 § Tilintarkastus

Yhtiössä on yksi varsinainen tilintarkastaja, jonka tulee olla tilintarkastusyhteisö päävastuullisena tilintarkastajanaan KHT-tilintarkastaja. Tilintarkastajan toimikausi päättyy valintaa ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.”

Yhtiökokous päätti hallituksen esityksen mukaisesti osakeyhtiölain 3 luvun 14 a §:n 3 momentissa tarkoitetulla tavalla, että yhteistilillä olevien osakkeiden oikeus arvo-osuusjärjestelmään kuuluvaan osakkeeseen ja siihen perustuvat oikeudet menetetään ja että mainitut yhtiön omat osakkeet tulevat yhtiön haltuun.

Uusi hallitus kokoontui yhtiökokouksen jälkeen ja valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi Heikki Martelan ja varapuheenjohtajaksi Eero Leskisen.

HALLINTO

Martela Oyj on suomalainen osakeyhtiö, jonka päätöksenteossa ja hallinnossa noudatetaan Suomen lainsäädäntöä, erityisesti osakeyhtiölakia, julkisesti noteerattuja yhtiöitä koskevia muita säädöksiä sekä Martela Oyj:n yhtiöjärjestystä. Yhtiö noudattaa Nasdaq OMX:n ohjeita sekä Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia 2015. Lisätietoa Martelan hallinnosta löytyy yhtiön kotisivuilta.

Martelan vastuullisuusraportti sisältää kattavasti kirjanpitolainsäädännön uudistusten vaatimia muita kuin taloudellisia tietoja (NFI, non financial information) ja raportteja on julkaistu vuodesta 2010 alkaen. Vuoden 2018 vastuullisuusraportti julkaistaan vuosikertomuksen jälkeen.

RISKIT

Suurin riski tuloskehitykselle liittyy yleiseen talouden epävarmuuteen ja sen myötä Martelan liiketoimintaympäristön kokonaiskysynnän kehittymiseen. Toimialan projektiluonteisuudesta johtuen lähiajan ennustettavuus on haasteellista. Martelan riskienhallintamallin mukaisesti riskit luokitellaan ja niihin varaudutaan eri tavoin.

Martelan tuotteiden valmistus tapahtuu asiakastilausten pohjalta, jolloin toimitusketjut ovat lyhyitä ja hankinnat tapahtuvat pääasiassa lähialueilta ja muualta Euroopasta. Laaja varastointi ei ole tarpeellista. Tuotteiden kokoonpano on automatisoitu ja se perustuu komponenttien alihankintaan sekä omaan kokoonpanoon.

Vahinkoriskit on katettu asianmukaisilla vakuutuksilla ja ne kattavat omaisuus-, keskeytys-, toimittajakeskeytys- ja vahingonvakuutusriskit. Vakuutusasioiden hoidossa käytetään ulkopuolista kumppania. Myös juridisten asioiden hoidossa käytetään ulkopuolista kumppania. Rahoitusriskejä käsitellään vuosikertomuksen liitetiedossa kohdassa 22.

Lähiajan riskit

Suurin riski tuloskehitykselle liittyy yleiseen talouden epävarmuuteen ja sen myötä Martelan liiketoimintaympäristön kokonaiskysynnän kehittymiseen. Toimialan projektiluonteisuudesta johtuen lähiajan ennustettavuus on haasteellista. Lisäksi julkisen sektorin hankintasopimusneuvotteluiden siirtyminen aiheuttaa epävarmuutta ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Martela-konserni alensi vuoden 2018 liikevaihto- ja liikutulosohjeistustaan pörssitiedotteella 9.1.2019.

Tammi-joulukuun jälkeisiin tapahtumiin ei liity muita olennaisia tiedotettavia asioita ja toiminta on jatkunut suunnitelmien mukaisesti.

NÄKYMÄT VUODELLE 2019

Martela-konsernin koko vuoden 2019 liikevaihdon ja liikutuloksen arvioidaan paranevan hieman edellisvuotisesta. Konsernin liikutulos kertyy normaalista kausivaihteluista johtuen toisella vuosipuoliskolla.

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että vuodelta 2018 maksetaan osinkoa 0,10 eur/osake.

VARSINAINEN YHTIÖKOKOUS

Martela Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään 14.3.2019 klo 15:00 Martela-talossa, Helsingissä. Yhtiökokoukset julkaistaan erillisenä tiedotteena 5.2.2019.

Henkilöstö keskimäärin alueittain

	2018	2017
Suomi	432	435
Skandinavia	39	37
Puola	39	36
Konserni yhteensä	510	508

Konsernin laaja tuloslaskelma

(1 000 eur)

	Liitetieto	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liikevaihto	1	103 100	109 537
Liiketoiminnan muut tuotot	2	1 094	752
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutos		-126	1 275
Materiaalit ja palvelut *		-61 460	-64 934
Valmistus omaan käyttöön		475	0
Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut	3	-26 703	-27 091
Muut liiketoiminnan kulut *	4	-15 873	-16 641
Poistot ja arvonalentumiset	5	-2 576	-2 638
Liikevoitto (-tappio)		-2 070	260
Rahoitustuotot	7	441	304
Rahoituskulut	7	-821	-537
Voitto (-tappio) ennen veroja		-2 451	28
Tuloverot	8	84	-664
Tilikauden voitto (-tappio)		-2 367	-636
Muut laajan tuloksen erät:			
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteiseksi			
Etuuspohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät		113	-271
Verot eristä, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi		-25	9
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi			
Muuntoerot		-130	-230
Tilikauden laaja tulos yhteensä		-2 408	-1 128
Kauden tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		-2 367	-636
Laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		-2 408	-1 128
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos:			
Laimentamaton tulos/osake, €	9	-0,57	-0,15
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos/osake, €	9	-0,57	-0,15

* Vuoden 2017 vertailutieto on muutettu vastaamaan 2018 luokittelua. Muutos kasvatti Materiaalit ja palvelut ryhmän kuluja 744 t€ ja pienensi vastaavalla summalla muita liiketoiminnan kuluja

Konsernin rahavirtalaskelma

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liiketoiminnan rahavirta		
Myyntistä saadut maksut	110 436	104 970
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	397	515
Maksut liiketoiminnan kuluista	-104 114	-109 660
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	6 718	-4 176
Maksetut korot	-242	-294
Saadut korot	3	5
Muut rahoituserät	-142	46
Saadut osingot	4	7
Maksetut verot	1056	-3209
Liiketoiminnan rahavirta (A)	7 397	-7 622
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-975	-2 165
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	1 213	237
Investointien rahavirta (B)	238	-1 928
Rahoituksen rahavirta		
Lyhytaikaisten lainojen nostot	6 000	8 723
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-8 984	-3 740
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	0	0
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-1 326	-1 520
Rahoituksen rahavirta (C)	-4 309	3 463
Rahavarojen muutos (A+B+C), lisäys +, vähennys -	3 326	-6 087
Rahavarat tilikauden alussa	7 283	13 425
Rahavarojen muuntoero	-16	-55
Rahavarat tilikauden lopussa	10 594	7 283

Konsernitase

(1 000 eur)

	Liitetieto	31.12.2018	31.12.2017
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet	10	6 776	7 297
Aineelliset hyödykkeet	11	4 581	5 186
Myytavissä olevat sijoitukset		8	53
Sijoituskiinteistöt	12	45	600
Laskennalliset verosaamiset	14	122	142
Pitkäaikaiset varat yhteensä		11 531	13 278
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	15	8 544	8 863
Myyntisaamiset	13, 16	17 153	23 682
Lainasaamiset	13, 16	0	32
Siirtosaamiset	13, 16	2 173	3 301
Rahavarat		10 594	7 283
Lyhytaikaiset varat yhteensä		38 464	43 161
Varat yhteensä		49 995	56 439

	Liitetieto	31.12.2018	31.12.2017
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	17		
Osakepääoma		7 000	7 000
Ylikurssirahasto		1 116	1 116
Muut rahastot		-9	-9
Omat osakkeet *		-128	-128
Muuntoerot		-940	-810
Kertyneet voittovarot		11 751	15 457
Oma pääoma yhteensä		18 790	22 625
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	14	383	491
Eläkevelvoitteet	20	442	565
Rahoitusvelat	13, 19	3 956	6 206
Pitkäaikaiset velat yhteensä		4 781	7 262
Lyhytaikaiset velat			
Rahoitusvelat	13, 19	6 319	7 065
Lyhytaikaiset velat yhteensä		6 319	7 065
Saadut ennakot	13, 21	2036	997
Ostovelat	13, 21	8 612	8 503
Siirtovelat	13, 21	6 723	6 719
Muut lyhytaikaiset velat	13, 21	2 733	3 266
Muut lyhytaikaiset velat yhteensä		20 105	19 486
Velat yhteensä		31 204	33 814
Oma pääoma, varaukset ja velat yhteensä		49 994	56 439

*Osakepalkkiojärjestelmään hankitut ja luovutetut osakkeet näytetään kirjanpidollisesti omissa osakkeissa.
Katso liitetiedot, kohta 17

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

(1 000 eur)

Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Osakepääoma	Ylikurssi-rahasto	Muut rahastot	Omat osakkeet	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2017	7 000	1 116	-9	-502	-579	18 149	25 174
Laaja tulos							
Tilikauden tulos						-636	-636
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna)							
Muuntoerot					-230		-230
Etuuspohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät (sis. laskennalliset verot)						-263	-263
Tilikauden laaja tulos yhteensä					-230	-899	-1 129
Osakeperusteinen palkitseminen				374		-273	101
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osingonjako						-1 290	-1 290
Ennakonpidätys osingoista						-230	-230
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä						-1 520	-1 520
Oma pääoma 31.12.2017	7 000	1 116	-9	-128	-810	15 457	22 625
Oma pääoma 1.1.2018	7 000	1 116	-9	-128	-810	15 457	22 625
Laaja tulos							
Tilikauden tulos						-2 367	-2 367
Muut laajan tuloksen erät (verovaikutuksella oikaistuna)							
Muuntoerot					-130		-130
Etuuspohjaisen nettovelan uudelleen määrittämisestä johtuvat erät (sis. laskennalliset verot)						88	88
Tilikauden laaja tulos yhteensä					-130	-2 279	-2 408
Osakeperusteinen palkitseminen						-101	-101
Liiketoimet omistajien kanssa							
Osingonjako						-1 125	-1 125
Ennakonpidätys osingoista						-201	-201
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä						-1 326	-1 326
Oma pääoma 31.12.2018	7 000	1 116	-9	-128	-940	11 751	18 791

Lisäinformaatiota on esitetty liitetiedoissa 17 Omaa pääomaa koskevat liitetiedot ja 18 Osakeperusteiset maksut.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Yrityksen perustiedot

Martela toteuttaa käyttäjälähtöisiä työ- ja oppimisympäristöjä, tarjoten asiakkaille yhden kontaktipisteen koko työympäristön elinkaaren ajaksi – tarpeen määrittelystä työympäristön optimoituun ylläpitoon. Martela on perustettu 1945 ja sen on alallaan Pohjoismaiden suurimpia. Konsernin emoyhtiö on Martela Oyj. Emoyhtiö on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki, osoite Takkatie 1, 00370 Helsinki. Yhtiön A-sarjan osakkeet on noteerattu Nasdaq Helsingissä.

Kopio konsernin tilinpäätöksestä on saatavissa osoitteesta Takkatie 1, Helsinki 00370 ja sähköisenä versiona kotisivuilta www.martela.fi.

Martela Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 4.2.2019 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Laatimisperusta

Martelan konsernitilinpäätös on laadittu 31.12.2018 voimassa olleiden kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön täydentävien vaatimusten mukaiset. Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina ja ne perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei laatimisperiaatteissa ole muuta kerrottu. Kaikki esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja. Konsernitilinpäätös laaditaan kalenterivuodelta, joka on myös emoyhtiön ja konserniyhtiöiden tilikausi.

Martela-konserni on noudattanut vuoden 2018 alusta alkaen seuraavia voimaan tulleita uusia ja muutettuja standardeja:

- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ja siihen tehdyt muutokset: IFRS 9 korvasi IAS 39-standardin. Uuteen standardiin sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta. Tämä kattaa myös uuden, odotettuja luottotappioita koskevan kirjanpitokäsittelyn mallin, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvonalentumisten määrittämiseen. Standardin yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset on myös uudistettu. IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on säilytetty. IFRS 9:n käyttöönoton vaikutus Martelan osalta koskee lähinnä rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua sekä myyntisaamisten luottotappiovarauksen määrittämistä. Luokittelumuutoksella ei ollut merkittävää vaikutusta rahoitussaamisten tai -velkojen kirjaamiseen tai arvostamiseen eikä luottotappiovarauksen määrittämisen muutoksella ollut merkittävää vaikutusta Martelan tulokseen.
- IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista, IFRS 15:n voimaantuloaika ja Selvennyksiä IFRS 15:een: Uusi standardi korvasi IAS 18- ja IAS 11-standardit ja niihin liittyvät tulkinnat. IFRS 15 sisältää viisivaiheisen ohjeistuksen myyntituottojen kirjaamisesta: mihin määrään ja milloin myyntituotot kirjataan. Myynti kirjataan määräysvallan siirtymisen perusteella joko ajan kuluessa tai yhtenä ajankohtana.

IFRS 15:sta käyttöönotolla ei ollut merkittävää vaikutusta Martelan konsernitilinpäätökseen. Yhtiön asiakassopimukset ovat pääsääntöisesti puitesopimuksia tai tilaukseen perustuvia kertaluontoisia tuotteiden tai palveluiden toimituksia, tuotteiden ja palveluiden yhdistelmiä tai jatkuvia palveluita. Asiakastoimitukset ovat pääosin lyhytkestoisia projekteja joiden

suoriteveloitteet ja transaktiohinnat ovat yksilöitävissä ja joihin uusi standardi ei aiheuttanut muutoksia tuloutuksen ajankohtaan aikaisempaan verrattuna.

Martelan asiakassopimuksissa transaktiohinnan määrittämiseen ei liity merkittäviä muuttuvia vastikkeita eikä sopimuksiin sisälly merkittäviä rahoituskomponentteja.

IFRS 15 standardi edellyttää asiakassopimuksen saamisesta aiheutuvien lisämenojen ja asiakassopimuksen täyttämistä aiheutuvien menojen kirjaamista taseeseen. Martelassa ei ole asiakassopimuksen saamiseen liittyviä aktivoitavia menoja eikä asiakassopimuksiin liity aktivoitavia asiakassopimuksen täyttämistä aiheutuvia menoja.

Martela on soveltanut kertyneen vaikutuksen menetelmää standardin käyttöönnotossa.

- Muutokset IFRS 2:een – Osakeperusteisesti maksettavien liiketoimien luokittelu ja arvostaminen
Muutokset selventävät tietuystyyppisten järjestelyjen kirjanpitokäsittelyä. Ne koskevat kolmea osa-aluetta: käteisvaroina maksettavien maksujen arvostaminen, osakeperusteiset maksut, joista on vähennetty ennakonpidätys sekä osakeperusteisten maksujen muuttaminen käteisvaroina maksettavasta omana pääomana maksettavaksi. Standardimuutos vaikuttaa Martelan liitetietoihin osakeperusteisista maksuista.

Muilla muutetuilla standardeilla ei ole ollut vaikutusta Martelan taloudelliseen raportointiin.

Vertailukauden 2017 tuloslaskelmaa on muutettu luokittelun osalta vastaamaan vuoden 2018 luokittelua. Muutos vaikuttaa kasvattaen materiaalit ja palvelut – ryhmän kulujen määrää 744 teur ja pienentämällä samalla summalla muita liiketoiminnan kuluja.

Arvioiden käyttö

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä, samoin kuin harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tietoa johdon tekemistä harkintaan perustuvista ratkaisuksista tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sovellettaessa sekä arvioista, joilla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty kohdassa 'Johdon tekemät harkintaan perustuvat ratkaisut ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät'.

Yhdistelyperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön, Martela Oyj:n, sekä kaikki tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli 50 %:n osuus osakkeiden äänivallasta tai muuten määräysvalta. Määräysvallan katsotaan syntyvän, kun Martela olemalla osallisena yhteisössä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai Martela on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja konserni pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa. Tytäryhtiöt sisällytetään konsernitilinpäätökseen hankintamenetelmää käyttäen. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, sisäisten toimitusten realisoitumattomat katteet, sisäiset saamiset ja velat samoin kuin sisäinen voitonjako on eliminoitu.

Osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta toteutuu yleensä silloin, kun konserni omistaa yli 20 % yrityksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyrietykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen siitä lähtien, kun huomattava vaikutusvalta syntyy ja sen päättymiseen saakka. Osuus osakkuusyrietyksen tilikauden tuloksesta lasketaan konsernin omistusosuuden mukaisesti ja se esitetään tuloslaskelmassa omana eräänään. Konsernin ja osakkuusyrietyksen väliset realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernin omistusosuuden mukaisesti. Osakkuusyrietyssiioitus sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Valuuttamääräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin: käytännössä kuukauden aikaisiin liiketapahtumiin käytetään kurssia, joka vastaa likimain tapahtumapäivän kurssia. Tilinpäätöstä laadittaessa monetaariset omaisuuserät ja velat muunnetaan toimintavälitietojen raportointikauden päättymispäivän kurssin mukaan. Varsinaiseen liiketoimintaan liittyvät kurssivoitot

ja -tappiot kirjataan myynnin ja ostojen oikaisuerinä. Rahoituksen kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoituksen tuottoihin ja kuluihin.

Ulkomaisten tytäryhtiöiden kauden laajat tuloslaskelmat sekä rahavirrat on muunnettu euroiksi tilikauden keskipäivän ja taseet raportointikauden päätympäivän Euroopan keskuspankin keskipäivän käyttäen. Kauden tuloksen ja laajan tuloksen muuntaminen eri kursseilla laajassa tuloslaskelmassa sekä taseessa aiheuttaa muuntoeron, joka kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisten tytäryhtiöiden hankintamenojen eliminoimista syntyvät muuntoerot ja hankinnan jälkeisistä omista pääomista syntyvät muuntoerot kirjataan myös muihin laajan tuloksen eriin. Samalla tavalla on käsitelty konsernin sisäisiä pitkäaikaisia lainoja, jotka tosiasialliselta sisällöltään ovat rinnastettavissa omaan pääomaan ja katsotaan osaksi nettosijoitusta kyseiseen yksikköön. Kun tytäryhtiöstä luovutaan kokonaan tai osittain, kertyneet muuntoerot siirretään tulosvaikutteisiksi osana luovutusvoittoa tai -tappiota.

Julkiset avustukset

Valtioilta tai muilta vastaavilta tahoilta saadut julkiset avustukset tuloutetaan ja esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa, kun ne ovat tuotoiksi kirjattavissa. Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset kirjataan kyseisten hyödykkeiden hankintamenojen vähennyksiksi. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa hyödykkeen vaikutusaikana.

Tuloutusperiaatteet

Kalustetoimitukset toimitetaan asiakkaille pääsääntöisesti asennettuina. Määräysvalta kalusteisiin siirtyy asiakkaalle kun suoritevelvoite on täytetty, eli kun kalusteet on asennettu ja/tai toimitettu asiakkaan tiloihin sekä asiakas on hyväksynyt toimituksen. Asiakkaan hyväksynnän myötä myös omaisuuserän omistukseen liittyvät riskit siirtyvät asiakkaalle. Tavaroiden myyntituotot tuloutetaan, kun myytyjen tuotteiden määräysvalta on siirtynyt ostajille sopimusehtojen mukaisesti. Martelan valmistamien vakiotuotteiden takuu-aika normaaleissa käyttöolosuhteissa on viisi vuotta ja muiden kuin vakiotuotteiden osalta takuu on kaksi vuotta.

Konsultatiiviset palvelut koostuvat työpajoista ja haastatteluista joilla kartoitetaan asiakkaan työympäristölle asetettuja vaatimuksia sekä sisustussuunnittelusta. Suoritevelvoitteen täytyminen ja määräysvallan siirtyminen asiakkaalle tapahtuu, kun palvelun tuotos luovutetaan asiakkaalle. Konsultatiiviset palvelut tuloutetaan kun suoritevelvoite on täytetty.

Martelan toimittaessa muuttopalveluita kuluttaa asiakas välittömästi palveluiden tuomat hyödyt, joten tuloutus tapahtuu ajan kuluessa. Martelan myymät palvelut ovat pääosin lyhytkestoisia muuttoprojekteja. Mikäli muuttopalvelu on niin laaja, että toimitus jatkuu useamman kuukauden, toteutetaan ajan kuluessa tulouttaminen joko sopimuksessa määritettyjen saavutettujen vaiheiden mukaisen laskutuksen perusteella tai tehtyjen työtuntien perusteella.

Tavaroiden vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokranantajalle, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi ja tuloutetaan tasaerinä kuukausittain vuokratuotojen aikana.

Myytävien palveluiden tai tuotteiden transaktiohintaa määritetään myyntitilaukselle suoritevelvoitteittain eikä muuttuvia vastikkeita ei ole käytössä. Martelassa ei ole asiakassopimuksen saamiseen liittyviä aktivoitavia menoja eikä asiakassopimukseen liittyä aktivoitavia asiakassopimuksen täyttämistä aiheuttavia menoja. Myyntisaatavat eräännyvät maksuun tyypillisesti viimeistään kahden kuukauden kuluttua laskutuksesta. Asiakassopimukseen ei sisälly Martelan myöntämiä merkittäviä rahoituskomponentteja.

Liikevaihto koostuu IFRS 15:sta mukaisesti kirjatuista tuotoista asiakassopimuksista sekä tuotoista joka on sopimuksen sisällön perusteella luokiteltu vuokratuotoiksi.

Työsuhde-etuudet

Eläkevelvoitteet

Konsernilla on maksu- ja etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä. Maksupohjaisissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erilliselle yksikölle. Konsernilla ei ole oikeudellista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke-etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä. Maksupohjaisiin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jota veloitus koskee.

Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu kustakin järjestelystä erikseen. Laskenta on suoritettu ennakoituun etuus oikeus yksikköön perustuvaa menetelmää käyttäen. Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilökunnan palvelusajalle auktorisoitujen vakuutusmatemaatikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttauskorkona yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa tai valtion velkasitoumusten korkoa. Näiden maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevelvoitteen maturiteettia.

Eläkemeno (kauden työsuoritukseen perustuva meno) ja etuus pohjaisen järjestelyn nettovelan nettokorko kirjataan tulosvaikutteisesti. Eläkemeno sisältyy työsuhde-etuuksista aiheutuviin kuluihin. Etuus pohjaisen nettovelan (tai -omaisuuserän) uudelleen määrittämisestä aiheutuvat erät kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä tilikaudella, jona ne syntyvät. Näitä ovat esimerkiksi vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot sekä järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto. Aiempaan työsuoritukseen perustuvat menot kirjataan kuluksi tulosvaikutteisesti aikaisempana seuraavista ajankohdista: joko kun järjestelyn muuttaminen tai supistaminen tapahtuu tai kun yhteisö kirjaa tähän liittyvät uudelleenjärjestelymenot tai työsuhteen päättämiseen liittyvät etuudet.

Osakeperusteiset maksut

Konsernin osakeperusteisessa kannustejärjestelmässä, jossa ansaintajaksoina ovat kalenterivuodet 2017-2018 ja 2019-2020, maksut suoritetaan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Tästä järjestelmästä johtuvat osakepalkkiot arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Oikeuden syntymisehdot otetaan huomioon osakkeiden lukumäärissä, joihin oletetaan syntyvän oikeus sitovuusajan lopussa. Arvioita oikaistaan jokaisena raportointikauden päättämispäivänä ja palkkio kirjataan omaan pääomaan. Osakepalkkioiden myöntämishetkellä määritetty kulu perustuu konsernin arvioon niiden osakkeiden lukumäärästä, joihin oletetaan syntyvän oikeus oikeuden syntymisjakson lopussa. Oletetun etuuden määrittämisessä on huomioitu osakepalkkion maksimimäärä, oletettu muiden kuin markkinaperusteisten tavoitteiden toteutuminen ja kyseiseen järjestelyyn kuuluvien henkilöiden vähentyminen. Konserni päivittää oletuksen lopullisesta osakkeiden määrästä jokaisena raportointikauden päättämispäivänä. Näiden tulosvaikutus esitetään laajassa tuloslaskelmassa työsuhde-etuuksista aiheutuviin kuluihin.

Liikevoitto

Liikevoitto on konsernin toiminnan tulos ennen rahoituseriä ja veroja. Ulkomaan valuutan määräisten myyntisaamisten ja ostovelkojen muuntamisesta syntyneet kurssierot sisältyvät liikevoittoon.

Tuloverot

Konsernin laajan tuloslaskelman veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisut samoin kuin laskennallisten verojen muutokset. Tulosvaikutteisesti kirjattaviin liiketoimiin ja muihin tapahtumiin liittyvät vero vaikutukset kirjataan myös tulosvaikutteisesti. Muuten kuin tulosvaikutteisesti, eli joko muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan kirjattaviin liiketoimiin tai muihin tapahtumiin liittyvät vero vaikutukset kirjataan myös vastaavasti joko muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan. Laskennalliset verosaamiset ja -velat kirjataan omaisuus- ja velkaerien verotuksellisten arvojen sekä kirjanpitoarvojen välisistä väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan vain siihen määrään asti kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa verotettavaa tuloa vastaan. Laskennalliset verovelat kirjataan yleensä taseeseen täysimääräisinä. Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät IFRS 1-siirtymästandardin antaman helpotuksen mukaisesti tehdyistä kiinteistöjen käypiin arvoihin arvostamisista (1.1.2004). Laskennalliset verot arvostetaan perustuen

niihin verokantoihin, joista on säädetty tai jotka on käytännössä hyväksytty raportointikauden päättymispäivään mennessä.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liiketoimintojen yhdistämisissä syntyvä liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja mahdollinen aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon.

Liikearvoa ei poisteta vaan siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä ja mahdollinen arvonalentuminen arvioidaan vuosittain tai useammin, jos muuttuneet olosuhteet viittaavat siihen, että sen arvo on saattanut alentua. Tällainen arviointi suoritetaan vähintään jokaisena raportointikauden päättymispäivänä. Liikearvo kohdistetaan tätä tarkoitusta varten rahavirtaa tuottaville yksiköille. Konsernin laajaan tuloslaskelmaan kirjataan liikearvon arvonalentumistappio, jos arvonalentumistestaus osoittaa, että liikearvon kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Liikearvon arvonalentumistappioita ei voida peruuttaa.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitystoiminta konsernissa on aktiivista ja jatkuvaa ja olennaisten kehitysprojektien menot aktivoidaan silloin kun niiden aktivointikriteerit täyttyvät. Tutkimusmenot kirjataan kuluksi, kun ne ovat toteutuneet. Tutkimus- ja kehitystoimintaan liittyvät laitteet on aktivoitu koneisiin ja laitteisiin.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alun perin hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että omaisuuserästä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi. Muita aineettomia hyödykkeitä ovat ohjelmistolisenssit, IT-ohjelmat, patentit ja muut vastaavat oikeudet. Patentit, lisenssit ja muut oikeudet on arvostettu poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenoon.

Aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat:

Lisenssit	3-5 vuotta
IT-ohjelmat	3-10 vuotta
Asiakkuudet	4 vuotta
Tuotemerkit	6 vuotta
Patentit ja muut vastaavat oikeudet	10 vuotta

Poistot kirjataan tasapoistoina.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Maa-alueet, rakennukset, koneet ja kalusto muodostavat suurimman osan aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä. Ne on merkitty taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon tai oletushankintamenoon. Tämän jälkeen ne on arvostettu kertyneillä poistoilla sekä mahdollisilla arvonalentumisilla vähennettynä.

Kun aineellisen hyödykkeen erillisenä hyödykkeenä käsitelty osa uusitaan, uuteen osaan liittyvät kulut aktivoidaan ja mahdollinen jäljellä oleva kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta. Muut myöhemmin syntyvät menot aktivoidaan vain silloin, kun ne lisäävät hyödykkeestä konsernille koituvaa taloudellista hyötyä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun ne ovat toteutuneet. Ehdot täyttävän omaisuuserän hankintamenoon sisällytetään välittömästi kyseisen omaisuuserän hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta johtuvat vieraan pääoman menot. Poistot lasketaan todennäköisen vaikutusajan perusteella tasapoistoina. Aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen poistojen kirjaaminen lopetetaan silloin, kun se luokitellaan myytävänä olevaksi. Maa-alueista ei tehdä poistoja. Arvioidut vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset	15-30 vuotta
Koneet ja kalusto	3-8 vuotta

Aineellisten hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnistä tai luovutuksesta syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti ja esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa tai liiketoiminnan muissa kuluissa.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöiksi on konsernissa määritelty ne maa-alueet, joita pidetään toistaiseksi määrittelemätöntä käyttöä varten. Ne on arvostettu alkuperäiseen hankintamenoa vähennettynä arvonalentumisilla.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumiset

Omaisuserien kirjanpitoarvoja arvioidaan jokaisena raportointikauden päättymispäivänä mahdollisten arvonalentumisten viitteiden havaitsemiseksi. Jos viitteitä havaitaan, arvio omaisuuserästä kerrytettävissä olevasta rahamäärästä määritetään perustuen käypään arvoon vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla tai käyttöarvoon sen mukaan, kumpi näistä on suurempi. Arvonalentumistappio kirjataan, jos omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappiot kirjataan laajaan tuloslaskelmaan.

Kun on olemassa viitteitä siitä, että arvonalentumistappioita ei mahdollisesti enää ole tai ne saattavat olla pienentyneet, arvioidaan kerrytettävissä oleva rahamäärä. Aiemmin laajaan tuloslaskelmaan kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli kerrytettävissä olevan rahamäärän määrittämisessä käytetyt arviot muuttuvat. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää kuin mikä omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingisopimuksiksi. Rahoitusleasingilla hankitut omaisuuserät vähennettynä kertyneillä poistoilla on merkitty aineellisiin hyödykkeisiin. Nämä omaisuuserät poistetaan aineellisia hyödykkeitä koskevien poistosuunnitelmien mukaan tai vuokra-ajan kuluessa sen mukaan, kumpi näistä on lyhyempi. Vuokraveroitteet sisältyvät korollisiin rahoitusvelkoihin. Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokranantajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina, joihin liittyvät maksut kirjataan laajaan tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenoa tai nettorealisointiarvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Vaihto-omaisuuden arvo määritetään painotettua keskihintaa käyttäen ja se sisältää kaikki hankinnasta aiheutuneet välittömät menot sekä osuuden valmistuksen yleismenoista.

Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut valmiiksi saattamisesta johtuvat menot sekä arvioidut myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot.

Vaihto-omaisuuden arvossa huomioidaan epäkuranttiudesta johtuva arvonalentuminen.

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat on luokiteltu seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat, käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta arvostettavat rahoitusvarat ja jaksotettuun hankintamenoa arvostettavat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä. Konserni kirjaa rahoitusvarat pois taseesta silloin, kun konserni on menettänyt oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja hyödyt konsernin ulkopuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettuihin rahoitusvaroihin on luokiteltu johdannaiset ja sijoitukset sijoitusrahasto-osuuksiin. Sijoitukset arvostetaan toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten perusteella käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi. Johdannaisten käyvät arvot perustuvat raportointikauden päättymispäivän markkinakursseihin ja käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Martela-konserni ei ole soveltanut suojauslaskentaa tilikausilla 2018 ja 2017. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostetut rahoitusvarat sisältävät myös myytäviksi luokiteltuja listaamattomien yhtiöiden osakkeita ja ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin.

Jaksotettuun hankintamenuun kirjattavat rahoitusvarat -ryhmään luokitellaan rahoitusvarat, joiden liiketoimintamallin tavoitteena on pitää hallussa rahoitusvarat eräpäivään asti sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämiseksi. Näiden erien rahavirrat koostuvat pelkästään pääomasta ja jäljellä olevaan pääomaan liittyvistä koroista. Ne kirjataan alun perin käypään arvoon ja arvostetaan tämän jälkeen jaksotettuun hankintamenuun. Konserni kirjaa odotettavissa olevia luottotappioita koskevan vähennyserän rahoitusvaroihin kuuluvasta omaisuuserästä, joka on kirjattu jaksotettuun hankintamenuun. Nämä varat sisältyvät lyhyt- ja pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin; viimeksi mainittuihin, mikäli ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua. Ryhmään luokitellaan lainasaamiset, myyntisaamiset ja muut saamiset, jotka ovat johdannaismuutoksiin kuuluvia varoja.

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien.

Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Arvon alentumiset kirjataan tulosvaikutteisesti.

Myyntisaamisten osalta odotettavissa olevien luottotappioiden arvioimiseen käytetään IFRS 9:n mukaista ns. yksinkertaistettua menettelyä, jossa luottotappiot kirjataan määrään, joka vastaa koko voimassa oloajalta odotettavissa olevia luottotappioita. Odotettavissa olevia luottotappioita arvioidaan perustuen historiatietoon aikaisemmin toteutuneista luottotappioista ja mallissa huomioidaan myös tarkasteluhetkellä saatavissa oleva informaatio tulevaisuuden taloudellisista olosuhteista.

Rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvelat jaetaan kahteen ryhmään: jaksotettuun hankintamenuun arvostettaviin rahoitusvelkoihin (lähinnä rahoituslaitoksilta otetut lainat, rahoitusleasingvelat sekä ostovelat) sekä käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviin rahoitusvelkoihin (johdannaismuutokset). Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon käypään arvoon ja ne arvostetaan myöhemmin edellä mainitun luokittelun perusteella joko jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon. Luottolimitit sisältyvät korollisiin lyhytaikaisiin velkoihin. Rahoitusvelka luokitellaan lyhytaikaiseksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta siirtää velan maksua vähintään 12 kuukauden päähän raportointikauden päättymispäivästä. Rahoitusvelka (tai sen osa) kirjataan pois taseesta vasta silloin, kun velka on lakannut olemasta olemassa, eli kun sopimuksessa yksilöity velvoite on täytetty tai kumottu tai sen voimassaolo on lakannut.

Osakepääoma

Ulkona olevat kantaosakkeet esitetään osakepääomana. Osakepääoma jakautuu K- ja A-osakkeisiin. Molemmilla osakesarjoilla on samat osinko-oikeudet, mutta K-osakkeella on yhtiökokouksessa 20 ääntä ja A-osakkeella 1 ääni.

Menot, jotka liittyvät omien oman pääoman ehtoisten instrumenttien liikkeeseen laskuun ja hankintaan, esitetään oman pääoman vähennyseränä. Jos Martela Oyj hankkii takaisin omia oman pääoman ehtoisia instrumenttejaan, näiden hankintamenu vähennetään omasta pääomasta.

Osingonjako

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamasta osingosta ei ole tehty kirjausta tilinpäätökseen, vaan osingot kirjataan osingonjakovelkoihin vasta yhtiökokouksen päätöksen perusteella.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen suuruus arvioitavissa luotettavasti. Varauksena kirjattava määrä vastaa parasta arviota menoista, joita olemassa olevan velvoitteen täyttäminen edellyttää raportointikauden päättymispäivänä. Jos osasta velvoitetta on mahdollista saada korvaus joltakin kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Johdon tekemät harkintaan perustuvat ratkaisut ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Arviot liittyvät lähinnä laskennallisten verosaamisten hyödyntämiseen tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan ja omaisuuserien arvostuksiin. Arviot ja oletukset perustuvat johdon parhaaseen näkemykseen raportointikauden päättymispäivänä. Niiden taustalla ovat aikaisemmat kokemukset ja muut perusteltavissa olevat oletukset.

Arvonalentumistestaus

Pitkäaikaiset omaisuuserät arvioidaan mahdollisten arvonalentumiseen viittaavien merkkien havaitsemiseksi, jotka viittaavat siihen, että kirjanpitoarvoa vastaava rahamäärä ei olisi kerrytettävissä.

Poistojen kohteena olevien omaisuuserien osalta arvioidaan onko sellaisia tapahtumia tai muutoksia olosuhteissa, jotka viittaisivat, että kirjanpitoarvoa vastaava määrä ei olisi kerrytettävissä.

Arvonalentumistappiona kirjataan määrä, jolla omaisuuserän kirjanpitoarvo ylittää siitä kerrytettävissä olevan määrän. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän luovutuksesta johtuvilla menoilla vähennetty käypä arvo tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi näistä on suurempi. Käyttöarvo määritetään diskonttaamalla omaisuuserän tuottama arvioitu vastainen nettorahavirta.

Jos omaisuuserän kirjanpitoarvo on korkeampi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä, kirjataan arvonalentumistappio. Arvonalentumistappiot kirjataan tulosvaikutteisesti

Kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan ainoastaan, jos olosuhteet muuttuvat tavalla, joka lisää kerrytettävissä olevaa rahamäärää tappion kirjaushetkellä kerrytettävissä olleeseen rahamäärään nähden. Arvonalentumistappioita ei kuitenkaan voida peruuttaa yli sen arvon, joka omaisuuserälle olisi määritetty, jos siitä ei olisi kirjattu arvonalentumistappiota.

Liikearvo testataan vuosittain arvonalentumisen varalta huolimatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä. Liikearvon arvonalentumistappiota ei voida peruuttaa. (Liitetieto 10)

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu arvonalennustestauksessa käyttöarvolaskelmiin. Näissä laskelmissa ennakoitujen rahavirrat perustuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson.

Suunnitelmien keskeiset oletukset ovat yksiköiden kasvu- ja kannattavuuskehitykset. Tämän ajanjakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu 1,5 % kasvuennusteen mukaan.

Vaihto-omaisuuden arvostuksessa tarkastellaan hyödykkeiden käytettävyyttä voimassa olevan myynnin tuoteportfolion tuotteisiin. Mikäli myynnin tuoteportfolio ei enää sisällä tuotteita joihin hyödykettä käytetään kirjataan niiden osalta arvonalentumistappio.

Laskennalliset verosaamiset

Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan jokaisen raportointikauden päättymispäivänä. Laskennallisten verosaamisten määrää arvioitaessa on otettu huomioon johdon tekemät konserniyhtiöiden tulevien tilikausien verotettavaa tuloa koskevat oletukset. Erilaiset sisäiset ja ulkoiset tekijät voivat vaikuttaa joko positiivisesti tai negatiivisesti laskennallisiin verosaamisiin.

Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi konsernin rakennejärjestelyt, verolainsäädännön muutokset (esim. verokantojen muutos tai vähennyskelpoisten vahvistettujen verotuksellisten tappioiden hyödyntämisaian muutos) ja verotussäännösten tulkintojen muutokset. Aiemmalla raportointikaudella kirjattu laskennallinen verosaaminen kirjataan laajaan tuloslaskelmaan kuluksi, mikäli kyseisen yksikön ei arvioida kerryttävän riittävästi verotettavaa tuloa, jotta laskennallisen verosaamisen perusteena olevat väliaikaiset erot, kuten vahvistetut verotukselliset tappiot, voidaan hyödyntää. Laskennallisia verosaamia ei ole kirjattu konserniyhtiöiden verotuksellisista tappioista.

Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnat

Martela ei ole vielä soveltanut seuraavia, IASB:n jo julkistamia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

- IFRS 16 Vuokrasopimukset (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralle ottajilta vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen vuokranmaksuvelvoitteena sekä siihen liittyvänä omaisuuseränä. Taseeseen merkitseminen muistuttaa paljon IAS 17:n mukaista rahoitusleasingin kirjanpitokäsittelyä. Taseeseen merkitsemisestä on kaksi helpotusta, jotka koskevat lyhytaikaisia enintään 12 kuukautta kestäviä vuokrasopimuksia sekä arvoltaan enintään noin USD 5 000 olevia hyödykkeitä. Vuokralle antajien kirjanpitokäsittely tulee säilymään suurelta osin nykyisen IAS 17:n mukaisena.

Martela on päättänyt käyttää yksinkertaistettua takautuvaa soveltamistapaa IFRS 16:a käyttöönotossa jossa vertailutietoja ei oikaista. Käyttöönoton vaikutukset huomioidaan oikaisuina avaavaan taseeseen 1.1.2019. Vuokrasopimusten vuokra-aikana käytetään joko sopimusaikaa tai arvioitua sopimusaikaa. Toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten osalta on sopimuksen kestoiksi arvioitu myymälä- ja toimistotilojen osalta 2 vuotta ja varastotilojen osalta 1 vuosi. Standardin käyttöönotto tulee kasvattamaan Martelan tasetta arviolta 6,5 meur ja heikentämään omvaraisuusastetta 4,5 %-yksikköä. Tuloslaskelmassa käyttöönotto vähentää operatiivisia kuluja arviolta 0,1 meur (vuokratulot pienenevät 2,5 meur ja poistot kasvavat arviolta 2,4 eur) sekä lisäämään rahoituskuluja arviolta 0,1 meur. Rahavirtalaskelmassa vaikutus koostuu siitä, että osa vuokratulujen maksusta luokitellaan vuokrasopimusvelkojen takaisin maksuiksi ja esitetään rahoituksen rahavirrassa (vaikutuksen arvioidaan olevan 2,5 meur).

- Muutokset IAS 19:sta Plan Amendment, Curtailment or Settlement* (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset selventävät, että etuusperusteisen järjestelyn muutoksen, supistamisen tai velvoitteen täyttämisen yhteydessä yhteisö käyttää päivitettyjä vakuutusmatemaattisia oletuksia määrittääkseen kauden palveluskustannuksen ja nettokoron. Järjestelystä johtuvan omaisuuserän ylärajan vaikutusta ei oteta huomioon velvoitteen täyttämisestä aiheutuvaa voittoa tai tappiota laskettaessa, vaan se käsitellään erillisenä, muun laajan tuloksen eränä. Standardin käyttöönotolla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Martelan tulokseen.

Muilla uusilla tai muutetuilla standardeilla ei arvioida olevan vaikutusta Martelan taloudelliseen raportointiin niiden käyttöönoton yhteydessä.

1. Segmentti-informaatio

Vuodesta 2017 lähtien Martela raportoi konsernin konsolidoidut luvut yhtenä segmenttinä prosessien, organisaation, raportoinnin ja järjestelmien yhtenäistämisen ja yhdistämisen seurauksena. Liikevaihto jaotellaan maittain asiakkaan sijainnin mukaan seuraaviin maihin: Suomi, Ruotsi, Norja ja Muut.

Liikevaihto

(1 000 eur)

Liikevaihto maittain	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Suomi	86 228	87 269
Ruotsi	7 042	11 730
Norja	5 212	4 131
Muut	4 618	6 407
Liikevaihto yhteensä ulkoinen	103 100	109 537
	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Saadut tuotot tavaroiden myynnistä	90 223	95 373
Saadut tuotot palveluiden myynnistä	12 877	14 164
Yhteensä	103 100	109 537

Liikevaihto sisältää myytyjen kalusteiden asiakassopimuksen sisällön perusteella vuokratuotoiksi luokiteltua liikevaihtoa 103 teur (85 teur)

(1 000 eur)

Asiakassopimuksiin perustuvat omaisuuserät ja velat	31.12.2018	31.12.2017
Myyntisaatavat	17 153	23 682
Asiakassopimuksiin perustuvat saatavat siirtosaamisissa	834	978
Asiakassopimuksiin perustuvat ennakkomaksut	2 036	997

Varat

Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot

Pitkäaikaiset varat	Aineettomat hyödykkeet 31.12.2018	Aineelliset hyödykkeet 31.12.2018
Suomi	6 776	4 298
Ruotsi	0	84
Muut alueet	0	199
Yhteensä	6 776	4 581
	31.12.2017	31.12.2017
Pitkäaikaiset varat	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet
Suomi	7 297	4 773
Ruotsi	0	108
Muut alueet	0	305
Yhteensä	7 297	5 186

2. Liiketoiminnan muut tuotot

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot	613	10
Vuokratuotot	278	185
Muut liiketoiminnan tuotot	202	557
Yhteensä	1 094	752

3. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Palkat ja palkkiot	-21 706	-21 124
Eläkekulut, maksupohjaiset	-3 511	-3 525
Eläkekulut, etuuspohjaiset	-238	-217
Osakepalkkioina maksettava osuus	165	-824
Muut henkilösivukulut	-1 414	-1 402
Henkilöstökulut tuloslaskelmassa	-26 703	-27 091
Luontoisedut	-374	-802
Yhteensä	-27 078	-27 892

Kannustinjärjestelmiin liittyviä palkkioita sivukuluineen on kirjattu tulokseen yhteensä -111 teur vuonna 2018 ja -1 343 teur vuonna 2017. Johdon palkat ja palkkiot sekä osakeperusteiset maksut esitetään tarkemmin liitetietokohdassa 25 Lähipiiritapahtumat.

Osakepalkkiojärjestelmästä on kerrottu tarkemmin liitetietokohdassa 18 Osakeperusteiset maksut.

Henkilökunta	2018	2017
Henkilökunta keskimäärin; työntekijät	265	273
Henkilökunta keskimäärin; toimihenkilöt	245	235
Henkilökunta keskimäärin, yhteensä	510	508
Henkilökunta vuoden lopussa	501	507
Henkilökunta Suomessa keskimäärin	432	435
Henkilökunta Ruotsissa keskimäärin	28	27
Henkilökunta Norjassa keskimäärin	11	10
Henkilökunta Puolassa keskimäärin	39	36
Yhteensä	510	508

4. Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muut kulut esitetään kululajeittain.

(1 000 eur)	1.1-31.12.2018	1.1-31.12.2017
Rahdit	-1 557	-1 228
Matkakulut	-1 118	-1 198
Liikekulut	-2 308	-2 277
Tietohallinto	-2 910	-3 111
Markkinointi	-1 099	-1 238
Ajoneuvot	-557	-680
Kiinteistökulut	-3 733	-3 664
Muut kulut	-2 589	-3 246
Yhteensä	-15 873	-16 641
Tilintarkastajan palkkiot	1.1-31.12.2018	1.1-31.12.2017
Tilintarkastus	-86	-85
Muut palvelut	-6	-5
Yhteensä	-92	-90

Tilinpäätöksessä eritelty tilintarkastajan palkkiot sisältyvät liikekulut erään.

5. Poistot ja arvonalentumiset

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Poistot		
Aineettomat hyödykkeet	-902	-850
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	-599	-634
Koneet ja kalusto	-1 075	-1 154
Poistot yhteensä	-2 576	-2 638

6. Tutkimus- ja kehittämismenot

Tuloslaskelmaan sisältyy kuluksi kirjattuja tutkimus- ja kehittämismenoja -1 853 teur (-2 105 teur 2017).

7. Rahoitustuotot ja -kulut

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Rahoitustuotot		
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	3	6
Valuuttakurssivoitot lainoista ja muista saamisista	433	292
Muut rahoitustuotot	5	7
Yhteensä	441	304
Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön arvostettavista rahoitusveloista	-226	-291
Valuuttakurssitappiot lainoista ja muista saamisista	-468	-146
Muut rahoituskulut	-127	-99
Yhteensä	-821	-537
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-381	-232
Tulosvaikutteisia kurssieroja kirjattu yhteensä seuraavasti:		
Myyntin kurssierot (sis. liikevaihtoon)	-185	-296
Oston kurssierot (sis. ostojen oikaisueriin)	-59	-121
Rahoituserien kurssiero	-35	146
Kurssierot yhteensä	-279	-272

8. Tuloverot

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Tilikauden tulovero	-37	-789
Edellisten tilikausien verot	8	50
Laskennallisten verojen muutos	113	75
Yhteensä	84	-664

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla 20,0 % laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma.

Tulos ennen veroja	-2 451	28
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	-490	6
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	-60	96
Edellisten tilikausien verot	8	50
Verohyöty aiemmista tappioista, joista ei ole kirjattu aiemmin laskennallista verosaamista	-56	-332
Konsernin sisäisen myyntivoiton eliminointi, josta ei kirjattu laskennallista verosaamista	0	1 738
Verovapaat tulot	-13	-94
Vähennyskelvottomat kulut	35	70
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	698	29
Muut erät	-207	-899
Verot tuloslaskelmassa (+ = kulua, - = tuottoa)	-84	664

9. Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvan kauden voitto kauden aikana ulkona ole painotetulla keskiarvolla.

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto	-2 367	-636
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo (1000)	4 143	4 144
Laimentamaton osakekohtainen tulos (eur/osake)	-0,57	-0,15

Yrityksellä ei ole laimentavia instrumenttejä 31.12.2018 tai 31.12.2017.

10. Aineettomat hyödykkeet

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2018				1.1.-31.12.2017			
	Aineettomat hyödykkeet	Liikearvo	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä	Aineettomat hyödykkeet	Liikearvo	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	13 135	883	154	14 172	9 292	883	2 204	12 378
Lisäykset			529	529	3 868	0	1 819	5 687
Vähennykset			-204	-204	-25	0	-3 868	-3 893
Hankintameno 31.12.	13 135	883	478	14 496	13 135	883	154	14 172
Kertyneet poistot 1.1.	-6 876	0	0	-6 876	-6 057	0	0	-6 057
Vähennysten kertyneet poistot				0	24	0	0	24
Tilikauden poistot 1.1.-31.12.	-847			-847	-843	0	0	-843
Kurssierot	2			2	0	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	-7 721	0	0	-7 721	-6 876	0	0	-6 876
Kirjanpitoarvo 1.1.	6 259	883	154	7 297	3 235	883	2 204	6 321
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 414	883	478	6 776	6 259	883	154	7 297

Liikearvo

Konsernin liikearvo 883 teur (883 teur vuonna 2017) liittyy Grundell yrityskauppaan jonka Martela teki 31. joulukuuta 2011. Ennakoidut rahavirrat saavutetaan entistä kattavammilla, palveluista ja tuotteista koostuvilla ratkaisulla sekä jo toteutettujen kannattavuutta kohentavien toimenpiteiden vaikutuksesta. Liikevaihdon kasvua tukee lisäksi Martelan strategia joka nostaa palvelut entistä merkittävämpään rooliin konsernin liiketoiminnassa.

Arvon alentumistestaus

Liikearvo testataan arvonalentumisen osalta vuosittain tai useammin jos on viitteitä mahdollisesta arvonalentumisesta. Liikearvon arvonalentumistestauksessa rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvoa verrataan kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Liiketoiminnasta kerrytettävissä oleva rahamäärä on arvonalentumistestauksessa määritetty käyttöarvon avulla. Käyttöarvo määritetään diskonttaamalla ennakoidut rahavirrat, jotka perustuvat johdon hyväksymiin suunnitelmiin kasvuun ja kannattavuuteen liittyen. Suunnitelmat kattavat viiden vuoden ajanjakson, huomioiden liiketoiminnan viimeaikaisen kehityksen. Liikearvon testauksessa kasvuksi on arvioitu keskimäärin 1,5 % ja liikevoitoksi 2,6 %.

Testimallin käyttö vaatii arvioita ja oletuksia liittyen markkinoiden kasvuun ja yleiseen korkotasoon.

Käytetty, ennen veroja määritelty diskonttauskorko on 11,0 %, (10,4 %), joka vastaa keskimääräistä painotettua pääomakustannusta. Viiden vuoden ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ennakoitu käyttämällä 1,5 % myynnin kasvua. Suoritetun testauksen perusteella liikearvon alentamiselle ei ole tarvetta.

Arvon alentumistestauksen herkkyyssanalyysi

Liikearvon alentumistestauksen perusteella liiketoiminnan kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo on 4,4 miljoonaa euroa yli tasearvon. Diskonttauskoron nousu 32 %-yksiköllä tai liikevoittotason jääminen terminaalivuonna 3 %-yksikköä matalammaksi kuin ennakoitu aiheuttaisivat sen, että yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä olisi yhtä suuri kuin sen kirjanpitoarvo.

11. Aineelliset hyödykkeet

(1 000 eur)

1.1.2018 - 31.12.2018	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	66	24 203	31 340	34	0	55 643
Lisäykset		215	919			1 134
Vähennykset			-42			-42
Kurssierot		-8	-46			-54
Hankintameno 31.12.	66	24 410	32 170	34	0	56 681
Kertyneet poistot 1.1.	0	-21 531	-28 928	0	0	-50 459
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	40	0	0	40
Tilikauden poistot 1.1.-31.12.	0	-609	-1081	0	0	-1 691
Kurssierot	3	-31	35	0	0	7
Kertyneet poistot 31.12.	3	-22 171	-29 933	0	0	-52 102
Kirjanpitoarvo 1.1.	66	2 672	2 412	34	0	5 184
Kirjanpitoarvo 31.12.	69	2 239	2 237	34	0	4 581

1.1.2017 - 31.12.2017	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	66	24 178	33 253	34	3	57 534
Lisäykset	0	105	370	0	36	511
Vähennykset	0	0	-2247	0	-39	-2 286
Kurssierot	0	-80	-36	0	0	-116
Hankintameno 31.12.	66	24 203	31 340	34	0	55 643
Kertyneet poistot 1.1.	0	-20 909	-29 993	0	0	-50 901
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	2165	0	0	2 165
Tilikauden poistot 1.1.-31.12.	0	-640	-1154	0	0	-1 795
Kurssierot	0	18	54	0	0	72
Kertyneet poistot 31.12.	0	-21 531	-28 928	0	0	-50 460
Kirjanpitoarvo 1.1.	66	3 269	3 260	34	3	6 632
Kirjanpitoarvo 31.12.	66	2 672	2 412	34	0	5 186

Aineelliset hyödykkeet, rahoitusleasingisopimukset

Aineellisiin hyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingisopimuksella hankittua omaisuutta seuraavasti:

	1.1.2018 - 31.12.2018			1.1.2017 - 31.12.2017		
	Koneet ja kalusto	Rakennukset	Yhteensä	Koneet ja kalusto	Rakennukset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	4 202	0	4 202	4 059	654	4 713
Lisäykset	263	0	263	142	0	142
Vähennykset	0	0	0	0	0	0
Kurssierot	0	0	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	4 465	0	4 465	4 202	654	4 856
Kertyneet poistot 1.1.	-4 014	0	-4 014	-3 864	-654	-4 518
Tilikauden poistot 1.1.-31.12.	-167	0	-167	-150	0	-150
Kurssierot	0	0	0	0	0	0
Kertyneet poistot 31.12.	-4 181	0	-4 181	-4 014	-654	-4 668
Kirjanpitoarvo 1.1.	188	0	188	195	0	195
Kirjanpitoarvo 31.12.	283	0	283	188	0	188

Vuonna 2007 on myyty Ruotsin Bodaforsin tehdaskiinteistö ja osa tiloista on vuokrattu takaisin pitkäaikaisella vuokrasopimuksella, joka on luokiteltu rahoitusleasingisopimukseksi. Vuokrasopimus on päätynyt 31.03.2017.

12. Sijoituskiinteistöt

Martelalla ei ole sijoituskiinteistöjä 31.12.2018. Tilinpäätös 31.12.2017 sisälsi Kiinteistö Oy Ylähangan maa-alueen joka myytiin tilikauden 2018 aikana.

13. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin

(1 000 eur)	Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostetut rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo	Hierarkia-taso	Liite
2018 Tase-erät							
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Muut rahoitusvarat			8		8	8	2
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja lainasaamiset	17 153			17 153	17 153		2
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	17 153		8	17 161	17 161		16
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat			3 956	3 956	3 956		2
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat			6 319	6 319	6 319		2
Ostovelat ja muut velat			11 363	11 363	11 363		2
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin			21 638	21 638	21 638		21

(1 000 eur)	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo	Hierarkia-taso	Liite
2017 Tase-erät							
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Muut rahoitusvarat			53		53	53	2
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja lainasaamiset	23 714			23 714	23 714		2
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	23 714		53	23 767	23 767		16
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat			6 206	6 206	6 206		2
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat			7 065	7 065	7 065		2
Ostovelat ja muut velat			11 784	11 784	11 784		2
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin			25 055	25 055	25 055		21

Muut rahoitusvarat sisältää noteeraamattomia osakesijoituksia. Ne on arvostettu hankintamenoon, koska niiden käypää arvoa ei voi luotettavasti arvioida.

Myyntisaamisten ja muiden kuin johdannaisiin perustuvien saamisten kirjanpitoarvojen arvioidaan vastaavan olennaisilta osin niiden käypää arvoa näiden saamisten lyhyen maturiteetin vuoksi.

Velkojen kirjanpitoarvojen arvioidaan vastaavan käypää arvoa. Korkotaso ei ole olennaisesti muuttunut.

Ostovelkojen ja muiden korottomien velkojen kirjanpitoarvojen arvioidaan vastaavan myös käypää arvoa. Diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen.

Jokaisesta rahoitusvarojen ja -velkojen luokasta on esitetty lisätietoja taulukossa ilmoitetun liitenumeron mukaisessa kohdassa.

Käypään arvoon arvostettavat omaisuuserät ja velat sekä erät, joista esitetään tilinpäätöksessä käypä arvo, jaetaan kolmeen tasoon käypien arvojen hierarkiassa. Käypien arvojen hierarkiatasot perustuvat arvostamisessa käytettyjen tietojen lähteeseen seuraavasti:

Taso 1: käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin (oikaisemattomiin) hintoihin, eli julkisiin noteerauksiin toimivilla markkinoilla.

Taso 2: käyvät arvot perustuvat merkittävilta osin muihin syöttötietoihin kuin tason 1 noteerattuihin hintoihin, eli esim. rahavirtojen diskonttaukseen sekä arvonmääritysmalleihin, joiden syöttötiedot kuitenkin perustuvat merkittävilta osin havainnoitavissa oleviin markkinatietoihin.

Taso 3: tälle tasolle luokitelluille omaisuus- ja velkaerille ei ole saatavilla luotettavaa markkinalähdettä ja näin ollen käyvät arvot eivät perustu markkinatietoihin, vaan merkittävilta osin johdon arviointiin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksytyissä arvostusmalleissa.

IFRS 9 soveltamisen aiheuttamat rahoitusvarojen luokittelumuutokset

(1 000 eur)	Luokittelu IAS 39	Luokittelu IFRS 9	Kirjanpitoarvo 31.12.2017	Kirjanpitoarvo 1.1.2018
Muut rahoitusvarat	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostetut rahoitusvarat	53	53
Myyntisaamiset ja lainasaamiset	Lainat ja muut saamiset	Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvarat	23714	23714

14. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

(1 000 eur)

Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2018 aikana	1.1.2018	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	31.12.2018
Laskennalliset verosaamiset					
Eläkevelvoitteet	84	0	-25	0	58
Muut väliaikaiset erot	58	5	0	0	64
Yhteensä	142	5	-25	0	122
Laskennalliset verovelat					
Siirtymähetkellä käypään arvoon arvostetuista rakennuksista	396	-66	0	0	330
Muut väliaikaiset erot	95	-43	0	0	53
Yhteensä	491	-109	0	0	383
Laskennalliset verosaamiset ja -velat yhteensä	-350	113	-25	0	-261
Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2017 aikana					
Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2017 aikana	1.1.2017	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kurssierot	31.12.2017
Laskennalliset verosaamiset					
Eläkevelvoitteet	75	0	9	0	84
Muut väliaikaiset erot	69	-11	0	0	58
Yhteensä	144	-11	9	0	142
Laskennalliset verovelat					
Siirtymähetkellä käypään arvoon arvostetuista rakennuksista	462	-66	0	0	396
Muut väliaikaiset erot	115	-20	0	0	95
Yhteensä	577	-86	0	0	491
Laskennalliset verosaamiset ja -velat yhteensä	-433	75	9	0	-350

Laskennallisia verosaamisia ei ole kirjattu verotuksellisista tappioista, joita ei todennäköisesti voida hyödyntää tulevaisuudessa verotettavaa tuloa vastaan. Tällaisia tappioita oli 2018 tulokset huomioon otettuna n. 15,3 meur (15,2 v.2017).

Näillä vahvistetuilla tappioilla ei tämän hetkisen tietojen mukaan ole vanhentumisaikaa.

15. Vaihto-omaisuus

(1 000 eur)	31.12.2018	31.12.2017
Aineet ja tarvikkeet	7 037	6 782
Keskeneräiset tuotteet	1 100	960
Valmiit tuotteet	407	1 122
Yhteensä	8 544	8 863

Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu epäkurantin omaisuuden osalta -362 teur (-392 teur 2017).

Vaihto-omaisuuden arvostuksessa tarkastellaan hyödykkeiden kurantiutta sekä niiden käytettävyyttä voimassa olevan myynnin tuoteportfolion tuotteisiin. Mikäli myynnin tuoteportfolio ei enää sisällä tuotteita joihin hyödykettä käytetään kirjataan niiden osalta arvonalentumistappio. Mikäli tuote on vielä myytävissä, mutta sille on tehty päätös myynnin lopettamista, kirjaan sen osalta arvonalentumistappio joka on suuruudeltaan puolet hyödykkeen arvosta.

16. Lyhytaikaiset myyntisaamiset ja muut saamiset

(1 000 eur)	31.12.2018	31.12.2017
Myyntisaamiset	17 153	23 682
Lainasaamiset	0	32
Siirtosaamiset		
Henkilöstökuluista	150	218
Menoennakoista	2 023	3 083
Siirtosaamiset yhteensä	2 173	3 301
Saamiset yhteensä	19 326	27 015

17. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot

Osakepääoma

Maksettu kauppakisteriin merkitty osakepääoma on 7 000 000 eur. Yhtiöjärjestyksen mukainen enimmäispääoma on 14 000 000 eur ja vähimmäispääoma on 3 500 000 eur. Osakkeen kirjanpidollinen vasta-arvo on 1,68 eur. K-osakkeilla on yhtiökokouksessa 20 ääntä ja A-osakkeilla 1 ääni. Molemmilla osakesarjoilla on samat osinko-oikeudet.

Osakepääoman muutokset	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä kpl	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Omat osakkeet	Omat osakkeet Osakepalkkiojärjestelmä	Yhteensä
1.1.2017	4 108 454	7 000	1 116	-502	0	7 614
Osakepalkkiojärjestelmää varten hankitut osakkeet*						
Luovutetut osakkeet *	35 110			374		374
Palautuneet osakkeet						
Osakeanti						
31.12.2017	4 143 564	7 000	1 116	-128	0	7 988
Osakepalkkiojärjestelmää varten hankitut osakkeet*						
Luovutetut osakkeet *	0			0		0
Palautuneet osakkeet	-1046					
Osakeanti						
31.12.2018	4 142 518	7 000	1 116	-128	0	7 988

Martela Oyj omistaa 13 082 kpl A-sarjan osaketta ja ne on ostettu 10,65 euron keskihintaan. Omien osakkeiden määrä on 0,31 % kaikista osakkeista ja 0,08 % kaikista äänistä.

* Osakepalkkiojärjestelmään liittyvien osakkeiden hankinta ja järjestelmän hallinnointi on ulkoistettu ulkopuoliselle palveluntuottajalle.

Oman pääoman muuntoerot sisältää ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot ja ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen sijoitusten muuntoerot. Muut rahastot koostuvat vararahastoista.

Ylikurssirahasto on aiemman osakeyhtiölain mukainen rahasto. Voimassa olevan osakeyhtiölain mukaan (1.9.2006 alkaen) se kuuluu sidottuun omaan pääomaan eikä ylikurssirahastoa ole mahdollista enää kerryttää. Ylikurssirahastoa voidaan alentaa osakepääoman alentamista koskevien säännösten mukaisesti ja ylikurssirahastoa voidaan käyttää rahastokorotuksena osakepääoman korottamiseen. Omien osakkeiden hankintameno vähennetään omasta pääomasta. (ml. ao. transaktiomenot).

Konsernin emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat 31.12.2018 ovat yhteensä 27 699 teur.

18. Osakeperusteiset maksut

Osakepalkkiojärjestelmä 2017 - 2018 ja 2019 - 2020

Osakepalkkiojärjestelmässä on kaksi kahden vuoden ansaintajaksoa, kalenterivuodet 2017 - 2018 ja 2019 - 2020. Yhtiön hallitus päättää järjestelmän ansaintakriteerit ja kullekin kriteerille asetettavat tavoitteet ansaintajakson alussa. Järjestelmän kohderyhmään ansaintajaksolla 2017 - 2018 ja 2019-2020 kuuluvat konsernin johtoryhmän jäsenet. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2017 - 2018 perustuu konsernin liikevoittoon ja ansaintajaksolla 2019-2020 liikevaihtoon ja -tulokseen. Ansaintajaksolta 2017-2018 ei makseta palkkioita. Mahdollinen palkkio ansaintajaksolta 2019-2020 maksetaan yhdessä erässä vuonna 2021 osakkeina ja rahaosuutena. Rahaosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Palkkiona maksettuja osakkeita rasittaa luovutusrajoitus 30.4.2022 saakka.

Ohjelma Tyyppi	Osakekannustinjärjestelmä 2017-2018, 2019-2020		
	Osake		
Instrumentti	Ansaintajakso 2017	Ansaintajakso 2017- 2018	Ansaintajakso 2019- 2020
Liikkeeseenlaskupäivä	15.12.2016	15.12.2016	13.12.2018
Osakkeiden maksimimäärä, kpl	100 000	100 000	100 000
Osinko-oikaisu	Ei	Ei	Ei
Alkuperäinen allokaatiopäivä	15.12.2016	15.12.2016	13.12.2018
Ansaintajakso alkaa, pvm	1.1.2017	1.1.2017	1.1.2019
Ansaintajakso päättyy, pvm	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2020
Osakkeiden vapautuminen, pvm	15.4.2018	30.4.2019	30.4.2021
Oikeuden syntymäehdot	Liiketulos	Liiketulos	Liikevaihto ja -tulos
Enimmäisvoimassaoloaika, vuotta	1,3	2,3	2,3
Jäljellä oleva juoksuaika, vuotta	0,3	2,3	2,3
Henkilöitä tilikauden päättyessä	6	6	5
Toteutustapa	Käteinen ja osake	Käteinen ja osake	Käteinen ja osake

MARTELA TILINPÄÄTÖS 2018

Tilikauden tapahtumat 2018	Ansaintajakso 2017-2018	Ansaintajakso 2019-2020	Yhteensä
1.1.2018			
Kauden alussa ulkona olevat	88 000	0	88 000
Muutokset kauden aikana			
Kaudella myönnetyt	0	92 000	92 000
Kaudella vapautuneet	36 200		36 200
Toimitetut	0		0
Kauden lopussa ulkona olevat	51 800	92 000	143 800

Osakekannustinjärjestelmän 2017-2018 vaikutus tilikauden tulokseen ja taloudelliseen asemaan

Tilikauden kulut, osakeperusteiset maksut	- 165 197
Osakeperusteisista maksuista kirjattu velka 31.12.2018	0

IFRS 2:n mukaan osakeperusteiset kannustinjärjestelmät tulee arvostaa käypään arvoon myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Osakepalkkio kirjataan kokonaisuudessaan omaan pääomaan. Osakeperusteisen maksun käypä arvo palkkion myöntämishetkellä oli yhtiön osakkeen kurssi.

19. Rahoitusvelat

(1 000 eur)	31.12.2018	31.12.2017
Pitkäaikainen		
Pankkilainat	3 829	6 127
Rahoitusleasingvelat	127	79
Yhteensä	3 956	6 206
Lyhytaikainen	31.12.2018	31.12.2017
Pankkilainat	6 156	6 952
Eläkelainat	0	0
Rahoitusleasingvelat	162	113
Yhteensä	6 319	7 065

Konsernin pankkilainat ovat vaihtuva- ja kiinteäkorkoisia. Konsernin lainojen keskimääräinen korkoprosentti on 1,9% (2,0 % 2017). Lainojen lyhennysosuudet esitetään tarkemmin liitetietokohdassa 22 Rahoitusriskien hallinta.

Yhtiön käytössä oleviin pankkiluottoihin liittyy nettovelkojen ja EBITDA:n (käyttökate) suhteeseen sekä omavaraisuusasteeseen sidottu kovenantti. Nettovelkojen suhde EBITDA:aan saa olla enintään 4.0 ja omavaraisuusasteen tulee olla vähintään 30 %. Tunnuslukua laskettaessa nettovelat lasketaan tarkasteluhetken arvoon ja EBITDA lasketaan neljän edeltävän vuosineljänneksen summana. Jos Martela rikkoo tämän kovenantin, erääntyy luotot heti takaisinmaksettavaksi ellei Martela saa korjatuksi tunnusluvun arvoa seuraavalla neljänneksellä tai rahoittajat luovu oikeudestaan eräännyttää luottoja. 31.12.2018 kovenanttietiedon alaisena oli yhteensä 10,0 miljoonaa euroa ja Martela täyttää kovenanttietiedot.

Pankkilainojen ja eläkelainojen vakuutena on kiinteistökiinnityksiä ja rahoituslaitosten antamia takauksia sekä vähäiseltä osin pantattuja osakkeita, jotka kohdistuvat yhtiön omistamiin asunto-osakkeisiin.

Katso liitetiedosta 24 lisätietoja annetuista panteista ja vastuusitoumuksista.

Rahoitusleasingvelkojen erääntymisajat	31.12.2018	31.12.2017
Rahoitusleasingvelat - vähimmäisvuokrien kokonaismäärä		
Yhden vuoden kuluessa	169	120
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	132	82
Yli viiden vuoden kuluttua	0	0
Yhteensä	301	202
Rahoitusleasingvelat - vähimmäisvuokrien nykyarvo		
Yhden vuoden kuluessa	162	113
Yli vuoden kuluessa ja enintään viiden vuoden kuluttua	127	79
Yli viiden vuoden kuluttua	0	0
Yhteensä	290	192
Kertymätön rahoituskulu	12	10

Rahoitusleasingvelkojen keskiporko oli vuonna 2018 3,5 % ja vuonna 2017 3,8 %.

Ei rahavirtavaikutteiset muutokset	31.12.2017 Rahavirrat	Siirto ryhmien välillä	Muu muutos	31.12.2018
Pitkäaikaiset velat yhteensä	6 206	0	-2 250	3 956
Lyhytaikaiset velat yhteensä	7 065	-2 984	2 250	6 319
Kokonaisvelat rahoitustoiminnoista	13 271	-2 984	0	10 275

20. Eläkeveloitteet

Martelan etuusperusteiset eläkejärjestelyt koskevat Suomen toimintoja. Järjestelyt on hoidettu vakuutusyhtiöiden kautta. Järjestelyt ovat osittain rahastoituja.

Eläkeveloitteena esitetään vakuutetuille annettu lupaus ja omaisuueränä vakuutusyhtiöiden vastuulla oleva osuus tästä veloitteesta. Koska järjestelyihin liittyvät varat ovat osa kyseisten vakuutusyhtiöiden varoja, ne eivät ole eriteltävissä Martelan konsernitilinpäätöksessä.

Vakuutusjärjestelyissä varojen määrä lasketaan käyttäen samaa diskonttaus korkoa kuin eläkevelvoitetta määritettäessä, jolloin diskonttauskoron muutos ei aiheuta merkittävää riskiä. Myöskään elinikäodotteen kasvu ei aiheuta merkittävää riskiä Martelalle, sillä vakuutusyhtiöt kantavat suurimman osan elinikäodotteen kasvun vaikutuksesta.

Eläkkeet on kiinnitetty vuoden 2016 tasoon ja tämä on otettu huomioon laskelmissa.

Etuusperusteinen nettovelka ja sen osatekijät ovat muuttuneet tilikauden aikana seuraavasti:	Etuusperusteisen velvoitteen nykyarvo		Järjestelyyn kuuluvien varojen käypä arvo		Etuusperusteinen nettovelka	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
1.1.	3 002	4 037	-2 588	-3 667	416	371
Kirjattu tulosvaikutteisesti						
Kauden työsuorituksen perustuva meno	167	170			167	170
Aiempaan työsuorituksen perustuva meno	0	-1 400	0	1400		
Korkokulu tai -tuotto	48	72	-43	-67	5	5
	216	-1 158	-43	1 333	173	175
Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin						
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät:						
Väestötilastollisten oletusten muutoksista johtuva voitto (-) tai tappio (+)	0	0			0	
Taloudellisten oletusten muutoksista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	-114	186			-114	186
Kokemusperusteiset voitot (-) tai tappiot (+)	-94	216			-94	216
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkokuluun tai -tuottoon sisältyviä eriä (+/-)			95	-130	95	-130
	-208	401	95	-130	-112	272
Muut erät						
Työnantajan maksusuoritukset (+)	-49	-279	-133	-124	-182	-402
	-49	-279	-133	-124	-182	-402
31.12.	2 961	3 002	-2 669	-2 588	294	416

Konserni ennakoii maksavansa etuusperusteisiin järjestelyihin tilikaudella 2019 yhteensä 141 tuhatta euroa

Herkkyyksianalyysit

Seuraava taulukko kuvaa merkittävimpien vakuutusmatemaattisten oletusten muutosten vaikutuksia etuusperusteiseen eläkevelvoitteeseen ja järjestelyihin liittyviin varoihin.

	Etuusperusteinen velvoite	Järjestelyihin kuuluvien varojen käypä arvo
Käytetyn oletuksen muutoksen vaikutus	oletus kasvaa	oletus kasvaa
Diskonttaus korko (0,5 prosenttiyksikön muutos)	-8,8 %	-8,1 %
Palkkojen nousu (0,5 prosenttiyksikön muutos)	N/A	N/A
Kuolevuus (5 prosenttiyksikön muutos)	-1,1 %	-1,9 %

Järjestelyjen duraation painotettu keskiarvo on 19,0 vuotta.

21. Lyhytaikaiset velat

(1 000 eur)	31.12.2018	31.12.2017
Saadut ennakot	2036	997
Ostovelat	8 612	8 503
Yhteensä	10 649	9 501
Siirtovelat		
Henkilöstökulujen siirtovelat	3 917	3 756
Korot	18	14
Rojalit	141	190
Menojäämät	2 636	2 753
Muu siirtovelat	11	5
Siirtovelat yhteensä	6 723	6 719
Muut lyhytaikaiset velat	2 733	3 266
Muut velat	2 733	3 266
Lyhytaikaiset velat yhteensä	20 105	19 486

22. Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskeillä tarkoitetaan odottamattomia poikkeamia yhtiön tuloksessa ja rahavirroissa, jotka johtuvat valuuttakursseista, maksuvalmiudesta, asiakkaan maksukyvyystä, sijoituksista sekä koroista. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on varmistaa yhtiölle riittävä rahoitus kustannustehokkaasti ja vähentää rahoitusmarkkinoiden muutosten haitallisia vaikutuksia konsernin tulokseen ja varallisuuteen. Riskienhallinnan yleiset periaatteet hyväksyy hallitus ja rahoitusriskien käytännön toteutuksesta vastaa konsernin emoyhtiön taloushallinto.

Markkinariski

Markkinariski koostuu seuraavista kolmesta riskistä: valuuttariski, korkoriski ja hintariski. Niistä johtuvat valuuttakurssien, markkinakorkojen tai markkinahintojen vaihtelut voivat aiheuttaa muutoksen rahoitusinstrumenttien käyvissä arvoissa ja tulevaisuudessa rahavirroissa ja siten näillä muutoksilla voi olla vaikutusta konsernin tulokseen ja taseeseen. Konserni ei sovellakaan IAS 39 mukaista suojauslaskentaa.

Valuuttariski

Konsernilla on toimintaa Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, ja Puolassa ja se altistuu valuuttariskeille, joita syntyy konsernin sisäisestä kaupasta, viennistä ja tuonnista, ulkomaisten tytäryhtiöiden rahoituksesta ja valuuttamääräisistä omista pääomista. Transaktioriski syntyy ulkomaan rahan määräisistä tulevista kassavirroista. Translaatoriski toteutuu kun emoyhtiön ulkomaisiin tytäryhtiöihin sijoittamien pääomien, vuositulosten ja lainojen arvot muuttuvat valuuttakurssivaihtelujen seurauksena.

Transaktioriski

Merkittävimmät kaupalliset valuutat ovat EUR, SEK, NOK ja PLN. Valuuttojen SEK, NOK ja PLN valuuttapositioneja tarkastellaan pääsääntöisesti puolenvuoden tähtäimellä. Konsernin politiikkana on suojata ennakoitujen tulojen ja menojen yhteensovittamisen jälkeen jäljelle jäävää nettopositiota tarvittaessa. Suojausinstrumentteina käytetään pääsääntöisesti 3–12 kk pituisia valuuttatermiinejä. Konserni ei sovellakaan suojauslaskentaa. Konserni ei ole suojannut transaktioriskiä tiikausien 2017 ja 2018 aikana.

Translaatoriski

Merkittävimmät translaatoriskit aiheutuvat Ruotsissa, Puolassa ja Venäjällä sijaitsevien tytäryhtiöiden pääomista ja lainoista emoyhtiöltä. Yhtiö suojautuu tarvittaessa translaatoriskiltä käyttämällä valuuttalainoja ja -optioita.

Valuuttariskien suojauspäätökset perustuvat kunkin valuutan arvioituaan vaikutukseen konsernin tulokseen, kassavirtaan, omaan pääomaan sekä suojauskustannukseen.

Seuraavassa taulukossa on esitetty rahoitusinstrumenttiryhmittäin ja valuutoittain altistuminen valuutariskille.

Altistuminen transaktioriskille rahoitusinstrumenttiryhmittäin ja valuutoittain 31.12.2018 (teur)

	EUR	SEK	PLN	NOK
Myyntisaamiset	0	1 361	0	990
Ostovelat	-21	115	0	-19
Yhteensä	-21	1 476	0	971

Altistuminen transaktioriskille rahoitusinstrumenttiryhmittäin ja valuutoittain 31.12.2017 (teur)

	EUR	SEK	PLN	NOK
Myyntisaamiset	-548	8 707	1 360	2161
Ostovelat	-1307	-215	-18	-1
Yhteensä	-1 855	8 491	1 342	2 160

Muiden valuuttojen vaikutus on vähäinen.

Herkkyysanalyysi transaktioriskille

Seuraavassa taulukossa on esitetty miten 10 % valuuttakurssimuutos myyntisaamisissa ja ostovelloissa 31.12. vaikuttaisi keskimäärin konsernin tulokseen ennen veroja ja pääomaan 2018 (2017). Laskelma perustuu oletuksiin että kaikki muut muutujat pysyvät samoina.

Herkkyysanalyysi transaktioriskille (teur)	Vaikutus omaan pääomaan	Vaikutus tulokseen
31.12.2018		
EUR	0	+/- 2
SEK	0	+/-148
PLN	0	+/- 0
NOK	0	+/- 97

Herkkyysanalyysi transaktioriskille (teur)	Vaikutus omaan pääomaan	Vaikutus tulokseen
31.12.2017		
EUR	0	+/- 186
SEK	0	+/- 849
PLN	0	+/- 134
NOK	0	+/- 216

Korkoriski

Konsernin korkoriski liittyy lähinnä konsernin lainasalkkuun. Lainojen duraatio on välillä 1-5 vuotta. Konserni voi ottaa lainaa joko kiinteäkorkoisena tai vaihtuvakorkoisena ja käyttää koronvaihtosopimuksia.

Konserni sijoittaa ylimääräiset varat lyhytaikaisiin pankkitalletuksiin yhteistyöpankeissa sekä likvideihin alhaisen riskin korkorahastoihin jotka perustuvat valtioiden velkasitoumuksiin ja yritystodistuksiin.

Sijoituksia voidaan tehdä korkorahastoihin, joiden arvot määräytyvät toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerauksien pohjalta. Nämä käyvän arvon muutokset kirjataan tilinpäätöksen yhteydessä tuloslaskelmaan.

Seuraavassa taulukossa esitetään konsernin rahoitusinstrumenttien jako kiinteäkorkoiseen ja vaihtuvakorkoiseen tilinpäätöspäivänä.

Rahoitusinstrumentit (teur)	31.12.2018	31.12.2017
Kiinteäkorkoinen		
Rahoitusvelat ml. johdannaiset	290	192
Vaihtuvakorkoinen		
Rahoitusvelat	9 985	13 079
Yhteensä	10 275	13 271

Herkkyysanalyysi korkoriskille

1 % koronnousun muutosvaikutus tulokseen ennen veroja ja pääomaan tilinpäätöspäivänä 31.12. Koronlaskulla olisi ollut samansuuruinen päinvastainen vaikutus.

Herkkyysanalyysi korkoriskeille (teur)	Vaikutus omaan pääomaan	Vaikutus tulokseen
31.12.2018		
Rahoitusvelat		
Vaihtuvakorkoiset rahoitusinstrumentit	0	-100

Herkkyysanalyysi korkoriskeille (teur)	Vaikutus omaan pääomaan	Vaikutus tulokseen
31.12.2017		
Rahoitusvelat		
Vaihtuvakorkoiset rahoitusinstrumentit	0	-131

Hintariski

Rahoitusvaroihin kuuluviin myytävissä oleviin osakkeisiin ei arvioida liittyvän hintariskiä jälleenmyynnistä. Näiden kirjanpitoarvo on alkuperäinen hankintahinta ja niiden myyntihinta tilikauden päättymispäivänä on arvioitu korkeammaksi kuin ostohinta. Osakkeet ovat noteeraamattomia ja niitä ei arvosteta käypään arvoon.

Luottoriski

Luottoriski syntyy siitä mahdollisuudesta että vastapuoli jättää sopimuksen mukaiset maksuvelvoitteensa täyttämättä. Riskin suuruus määräytyy näin ollen vastapuolen luottokelpoisuuden mukaan. Luottoriskin hallinnan tavoitteena on minimoida tappiot, jotka syntyvät vastapuolen jättäessä velvoitteensa suorittamatta.

Konsernin rahoituspolitiikassa määritellään asiakkaiden, sijoitustransaktioiden ja johdannaissopimusten vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset sekä sijoituspolitiikka. Konserniyhtiöiden myyntisaatavien kierto ja ikärakenne raportoidaan kuukausittain ja sitä seurataan mm. emoyhtiön taloushallinnon toimesta.

Martelan hallitus vahvistaa luottoriskien hallinnan periaatteet. Riskienhallinta toimii organisaatiolle myönnettyjen valtuuksien kautta.

Yhtiön myynti- ja muihin saamiin liittyviä luottoriskejä minimoidaan lyhyillä maksuehdoilla, tehokkailla perintätoimilla ja huomioimalla vastapuolen luottokelpoisuus. Hankintasopimusta käytetään silloin kun asiakasyritys on tuntematon ja siitä saatavat luottotiedot eivät ole riittävät. Hankintasopimuksella tarkoitetaan tässä yhteydessä sopimusta, jolla varmistetaan tilauksesta syntyvät saatavat pidättämällä omistusoikeus Martelalla kunnes asiakas on maksanut kauppahinnan kokonaisuudessaan.

Hankintasopimusta käytetään vain kotimaan kaupassa. Asiakkaalta voidaan myös vaatia ennakkomaksu ennen myytyjen tuotteiden luovuttamista, mikäli se katsotaan tarpeelliseksi asiakkaaseen liittyvä potentiaalinen luottoriski huomioon ottaen. Vastapuolelle voidaan myös myöntää luottolimiittejä. Vanhojen asiakkaiden luottokelpoisuutta seurataan säännöllisesti maksukäyttämishistoriaa sekä luottoluokituksia avuksi käyttäen.

Asiakkaan luottokelpoisuuden perusteella voidaan joiltakin asiakkailta vaatia vakuuksia ja esim. viennissä voi tulla kysymykseen vahvistettu peruuttamaton remburssi.

Rahoitusvarojen kirjanpitoarvo vastaa luottoriskin maksimimäärää.

Rahoitusvarojen luottoriskin maksimimäärä tilinpäätöspäivänä 31.12. on esitetty alla olevassa taulukossa:

Rahoitusvarojen luottoriskin maksimimäärä (teur)	2018	2017
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahavarat	8	53
Myyntisaamiset ja lainasaamiset	17 153	23 714
Rahavarat	10 594	7 283
Yhteensä	27 754	31 050

Konsernin myyntisaamisten ikäjakauma tilinpäätöspäivänä 31.12 on esitetty seuraavassa taulukossa:

Myyntisaamisten ikäjakauma (teur)	Sis.luotto-		Sis.luotto-	
	2018 tappiovaraus	69	2017 tappiovaraus	0
Erääntymättömät	14 037	69	15 433	0
Erääntynyt 1-30 päivää	2 116	30	3 374	0
Erääntynyt 31-60 päivää	390	6	792	0
Erääntynyt yli 60 päivää	609	739	4 082	787
Yhteensä	17 153	844	23 682	787

Luottotappiovarauksen määrittäminen muuttui IRFS 9:n käyttöön myötä.

Myyntisaatavien arvoon tehdään luottotappiovaraus seuraavasti, ellei suoritus saatavista ole erittäin todennäköistä:

erääntymättömät saatavat 0,5 %, 0-6 kk erääntyneet 2 %, 6-12 kk erääntyneet 10 %, 12-24 kk erääntyneet 50 %

ja yli 24 kk erääntyneet 100 %. Vuonna 2017 yli 180 päivää erääntyneiden myyntisaatavien arvosta vähennettiin puolet.

Myyntisaamisten luottoriskin maksimimäärä tilinpäätöspäivänä 31.12. niiden maantieteellisen sijainnin mukaan.

Myyntisaamisten maantieteellinen aluejakauma(teur)	2018	2017
Suomi	12 926	11 324
Skandinavia	2 889	11 225
Euroopan maat	846	810
Muut alueet	491	323
Yhteensä	17 153	23 682

Myyntisaamisten luottoriskikeskittymät ovat vähäisiä.

Luottotappioita on kirjattu 2018 kuluksi -1 teur (-394 teur 2017) ja ne on esitetty muissa liiketoiminnan kuluissa.

Maksuvalmiusriskit

Konsernissa pyritään jatkuvasti arvioimaan ja seuraamaan liiketoiminnan vaatiman rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi ja erääntyvien lainojen takaisinmaksuun. Lisäksi konsernissa ylläpidetään jatkuvasti riittävät likvidit varat tehokkaiden kassanhallintaratkaisujen kuten kassareservin ja luottolimiittien avulla. Jälleenrahoitusriskiä hallitaan hajauttamalla lainojen ja luottolimiittien maturiteettia sekä käyttämällä rahoitustoiminnassa useita pankkeja.

Rahavarat kauden 2018 lopussa olivat 10 594 teur ja käyttämättömät luottolimiitit 1 750 teur.

Yhtiön arvion mukaan heikentynyt rahatilanne on tilapäistä ja johtuu uuden tietojärjestelmän käyttöönottoa seuranneesta asiakkaisiin ja laskutukseen liittyvien tietojen puutteellisuuksista, joka aiheutti laskutusviiveitä ja näkyi hitaampana myynnistä saatujen maksujen kertymisessä.

Sopimukseen perustuvat rahavirrat erääntyvät seuraavasti:	2019	2020	2021	2022	2023	Myöhemmin	Yhteensä	Tasearvo
Pankkilainat	6 156	743	86			3 000	9 985	9 985
Eläkelainat	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitusleasingvelat	162	127	0	0	0	0	290	290
Ostovelat	8 612	0	0	0	0	0	8 612	8 612
Luottolimiitti, limiitin käyttö	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainojen korko- ja takausmaksut	97	57	13			0	167	
Rahoitusvelat yhteensä	15 028	927	99	0	0	3 000	19 054	
Annetut takaukset*	5	0	14	0	0	0	19	
Yhteensä	15 033	927	113	0	0	3 000	19 073	

* Emoyhtiön kolmannelle osapuolelle antamat takaukset tytäryhtiöiden vuokrista.

Rahavarat kauden 2017 lopussa olivat 7 283 teur ja käyttämättömät luottolimiitit 2 700 teur.

Sopimukseen perustuvat rahavirrat erääntyvät seuraavasti:	2018	2019	2020	2021	2022	Myöhemmin	Yhteensä	Tasearvo
Pankkilainat	6 952	1 143	1 156	743	3 086	0	13 079	13 079
Eläkelainat	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitusleasingvelat	113	79	0	0	0	0	192	192
Ostovelat	8 503	0	0	0	0	0	8 503	8 503
Luottolimiitti, limiitin käyttö	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainojen korko- ja takausmaksut	133	97	57	13	0	0	300	
Rahoitusvelat yhteensä	15 701	1 319	1 213	756	3 086	0	22 074	
Annetut takaukset*	5	0	14	0	0	0	19	
Yhteensä	15 706	1 319	1 227	756	3 086	0	22 093	

* Emoyhtiön kolmannelle osapuolelle antamat takaukset tytäryhtiöiden vuokrista.

Pääomarakenteen hallinta

Konsernin tavoitteena pääomarakenteen hallinnassa on varmistaa tehokas pääomarakenne, joka varmistaa konsernin toimintaedellytykset pääomamarkkinoilla kaikissa olosuhteissa volatilisuuksista riippumatta. Yhtiön hallitus arvioi konsernin pääomarakennetta säännöllisesti. Konserni seuraa pääomarakenteensa kehitystä omavaraisuusasteella.

Omavaraisuusasteen laskentakaava on esitetty seuraavassa taulukossa.

Omavaraisuusaste	31.12.2018	31.12.2017
Oma pääoma	18 791	22 625
Taseen loppusumma - saadut ennakot	47 959	55 442
Omavaraisuusaste %	39,2	40,8

23. Muut vuokrasopimukset

(1 000 eur)	31.12.2018	31.12.2017
Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat.		
Yhden vuoden kuluessa	2 847	2 851
Yli vuoden ja enintään viiden vuoden kuluttua	4 937	5 740
Yli viiden vuoden kuluttua	0	0
Yhteensä	7 785	8 591

Konserni on vuokrannut useat käyttämänsä toimistotilat. Vuokrasopimusten pituudet ovat yhdestä kymmeneen vuoteen ja normaalisti niihin sisältyy mahdollisuus jatkaa sopimusta alkuperäisen päättymispäivän jälkeen.

Vuoden 2018 tuloslaskelmaan sisältyy muiden vuokrasopimusten perusteella maksettuja vuokria - 4 029 teur (- 3 929 teur 2017).

24. Annetut pantit ja vastuusitoumukset

(1 000 eur)	31.12.2018	31.12.2017
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä		
Pankkilainat ja eläkelainat	9 985	13 079
Annetut kiinteistökiinnitykset	7 565	7 565
Annetut yritysikiinnitykset	14 294	14 916
Pantatut osakkeet	0	4
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	21 859	22 485
Muut annetut vakuudet		
Takaukset vuokran vakuudeksi	308	243

25. Lähipiiritapahtumat

Martela-konsernin lähipiiriin kuuluvat toimitusjohtaja, hallituksen jäsenet ja konsernin johtoryhmä.

Yhtiön hallitus hallitus omistaa yhteensä 6,2 % osakkeista ja 14,0 % äänivallasta. Yhtiön toimitusjohtajalla oli 6 667 kpl Martela Oyj:n osakkeita.

Konsernin rakenne	Kotimaa	Omistus- osuus (%) 31.12.2018	Osuus äänivallasta (%) 31.12.2018	Myyntiyhtiö	Tuotantoyhtiö
Emoyhtiö					
Martela Oyj	Suomi			x	x
Tytäryhtiöt					
Kidex Oy	Suomi	100	100	x	x
Grundell Muuttopalvelut	Suomi	100	100	x	
Kiinteistö Oy Ylähanka	Suomi	100	100		
Martela AB, Nässjö	Ruotsi	100	100	x	
Aski Avvecklingsbolag AB, Malmö	Ruotsi	100	100		
Martela AS, Oslo	Norja	100	100	x	
Martela Sp.z o.o., Varsova	Puola	100	100	x	x

Johdon työsuhde-etuudet

Konsernissa on määritetty johtoon kuuluviksi avainhenkilöiksi:

Emoyhtiön hallituksen jäsenet

Toimitusjohtaja

Konsernin johtoryhmä

Alla olevassa taulukossa esitetään johtoon kuuluvien avainhenkilöiden saamat työsuhde-etuudet. Työsuhde-etuuksista esitetyt tiedot ovat suoriteperusteisia. Työsuhteen päättymisen jälkeisinä etuuksina käsitellään vapaaehtoiset eläkejärjestelyt, jotka sisältävät sekä maksupohjaisia että etuusperusteisia eläkejärjestelyitä.

(1 000 eur)	2018	2017
Johdon työsuhde-etuudet		
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	-1 337	-1 245
Osakeperusteiset etuudet	0	-1 123
	-1 337	-2 368
Palkat ja palkkiot		
Hallituksen jäsenet	-173	-166
Toimitusjohtaja	-262	-705
Konsernin johtoryhmän jäsenet (ei sis. toimitusjohtajan palkkaa)	-902	-1 497
	-1337	-2 368

Hallituksen jäsenille on maksettu palkkioita seuraavasti:	2018	2017
Andersson Minna ****	-20,4	-15,3
Komi Kirsi	-22	-21
Leskinen Eero	-22	-21
Martela Eero	-22	-21
Martela Heikki	-42,4	-40,8
Mellström Katarina ***	-16,5	0
Metsäranta Pinja**	0	-4,5
Närhinen Yrjö *	-5,5	-21
Vepsäläinen Anni	-22	-21
Yhteensä	-172,8	-165,6

* hallituksessa Q1 2018 asti ** hallituksessa Q1 2017 asti

*** uusi jäsen Q1 2018 lähtien **** uusi jäsen Q2 2017 lähtien

Hallituksen jäsenyyteen perustuvia palkkioita ei makseta yhtiön palveluksessa oleville jäsenille.

Toimitusjohtajan palkat ja palkkiot ja eläkesitoumukset	2018	2017
Palkat ja palkkiot	-262	-705
Lakisääteinen TyEL palkoista ja palkkioista	-62	-162

Palkat ja palkkiot sisältävät myös osakepalkkiot

Nykyisellä toimitusjohtajalla irtisanomisaika on puolin ja toisin 6 kuukautta ja yhtiön puolesta tapahtuvan irtisanomisen johdosta

Toimitusjohtajalla ja konsernin johdolla on käytössään pitkän aikavälin osakepohjaisia kannustinjärjestelmä. Ohjelmassa on mahdollisuus

Osakepalkkiojärjestelmästä 2017-2018 kirjattiin 2017 tulokseen varauksena -165 teur joka purettiin vuoden 2018 tulokseen. Vuosien 2017 ja 2018 perusteella ei makseta osakepalkkiota.

Liitetietoja näistä palkitsemisjärjestelyistä on esitetty liitetiedossa 18 Osakeperäiset maksut.

26. Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Martela-konserni 2014-2018		2018	2017	2016	2015	2014
Liikevaihto	meur	103,1	109,5	129,1	132,8	135,9
Liikevaihdon muutos	%	-5,9	-15,2	-2,8	-2,3	2,7
Vienti ja ulkomaan toiminnot	meur	17,0	22,3	33,1	35,9	47,8
Suhteessa liikevaihtoon	%	16,5	20,4	25,6	27,0	35,1
Vienti Suomesta	meur	16,3	18,4	16,5	11,1	14,3
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen	meur	1,7	2,2	2,9	0,7	1,7
Suhteessa liikevaihtoon	%	1,6	2,1	2,2	0,5	1,3
Poistot	meur	2,6	2,6	2,9	3,4	3,7
Tutkimus- ja kehitys	meur	1,9	2,0	1,9	2,1	2,8
Suhteessa liikevaihtoon	%	1,8	1,8	1,5	1,6	2,1
Henkilöstö keskimäärin		510	508	550	622	742
Henkilöstön muutos	%	0,4	-7,6	-11,6	-16,2	-3,6
Henkilöstö tilikauden lopussa		501	507	506	575	670
Josta Suomessa		425	435	435	430	505
Kannattavuus						
Liikevoitto	meur	-2,1	0,3	6,2	4,1	0,2
Suhteessa liikevaihtoon	%	-2,0	0,2	4,8	3,1	0,1
Voitto ennen veroja	meur	-2,5	0,0	5,6	3,4	-0,6
Suhteessa liikevaihtoon	%	-2,4	0,0	4,4	2,5	-0,4
Tilikauden tulos *)	meur	-2,4	-0,6	3,3	2,5	-0,7
Suhteessa liikevaihtoon	%	-2,3	-0,6	2,6	1,9	-0,5
Liikevaihto/henkilö	teur	202,2	215,6	234,8	213,5	183,2
Oman pääoman tuotto (ROE)	%	-11,4	-2,7	13,9	11,6	-3,4
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI)	%	-4,9	1,6	18,2	12,1	0,5
Rahoitus ja taloudellinen asema						
Taseen loppusumma	meur	50,0	56,4	56,2	56,0	54,2
Oma pääoma	meur	18,8	22,6	25,2	22,7	20,3
Korolliset nettovelat	meur	0,1	6,6	-4,8	3,8	6,8
Suhteessa liikevaihtoon	%	0,1	6,0	-3,7	2,8	5,0
Omavaraisuusaste	%	39,2	40,8	45,3	40,9	38,1
Nettovelkaantumisaste	%	0,7	28,9	-18,9	16,6	33,4
Liiketoiminnan kassavirta	meur	7,4	-7,6	11,7	3,9	6,2
Maksetut osingot	meur	1,3	1,5	1,0	0,4	0,0

*) Tilikauden tuloksessa huomioitu laskennallisen verovelan muutos

27. Osakekohtaiset tunnusluvut

		2018	2017	2016	2015	2014
Tulos osaketta kohti	EUR	-0,57	-0,15	0,81	0,61	-0,18
Tulos osaketta kohti (laimennettu)	EUR	-0,57	-0,15	0,81	0,61	-0,18
Osakkeen nimellisarvo	EUR	1,68	1,68	1,68	1,68	1,68
Osinko	EUR	0,1 *)	0,32	0,37	0,25	0,10
Osinko/tulos osaketta kohti	%	-17,5	-208,4	45,80	41,20	-55,60
Efektiivinen osinkotuotto	%	3,38	4,30	2,90	7,10	3,40
Oma pääoma osaketta kohti	EUR	4,54	5,47	6,13	5,54	5,02
A-osakkeen kurssi 31.12.	EUR	2,96	7,47	12,84	3,53	2,91
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä	tkpl	4 155,60	4 155,60	4 155,60	4 155,60	4 155,60
Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä	tkpl	4 155,60	4 155,60	4 155,60	4 155,60	4 155,60
Hinta/voittosuhte, P/E luku		-5,18	-48,64	15,90	5,80	-16,20
Osakkeiden markkina-arvo **)	MEUR	12,26	30,95	52,75	14,40	11,90

*) Hallituksen ehdotus vuodeksi 2018

***) K-osakkeiden arvona käytetty A-osakkeiden kurssia

Tunnuslukujen laskentakaavat

Tulos / osake	=	<u>Emoyhtiön omistajille kuuluva tulos</u> Osakkeiden osakeantikorjattu keskimääräinen kappalemäärä
Hinta / voittosuhte (P/E)	=	<u>Osakeantikorjattu kurssi tilikauden lopussa</u> Tulos / osake
Oma pääoma / osake, eur	=	<u>Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma</u> Osakkeiden osakeantikorjattu kappalemäärä tilikauden päättyessä
Osinko / osake, eur	=	<u>Tilikaudelta jaettu osinko</u> Osakkeiden osakeantikorjattu lukumäärä tilikauden päättyessä
Osinko / tulos, %	=	<u>Osinko / osake x 100</u> Tulos / osake
Efektiivinen osinkotuotto, %	=	<u>Osakeantikorjattu osinko / osake x 100</u> Osakeantikorjattu kurssi tilikauden päättyessä
Osakekannan markkina-arvo,	=	Kaikkien osakkeiden lukumäärä tilikauden päättyessä X osakkeen kurssi tilinpäätöspäivänä
Oman pääoman tuotto-%	=	<u>Tilikauden tulos x 100</u> Oma pääoma (keskimäärin)
Sijoitetun pääoman tuotto-%	=	<u>(Tilikauden tulos ennen veroja + korkokulut + muut rahoituskulut) x 100</u> Taseen loppusumma - korottomat velat (keskimäärin)
Omavaraisuusaste, %	=	<u>Oma pääoma x100</u> Taseen loppusumma - saadut ennakot
Nettovelkaantumisaste, %	=	<u>Korolliset velat-rahast, pankkisaamiset ja rahoitusarvopaperit x 100</u> Oma pääoma
Henkilöstö keskimäärin	=	Keskiarvo kuukausien lopussa työssäolevan henkilöstön lukumääristä
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat - rahavarat ja muu likvidi rahoitusomaisuus

28. Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakepääoma

Martela Oyj:n osakkeiden rekisteröity lukumäärä 31.12.2018 oli 4 155 600. Osakkeet jakautuvat A- ja K-osakkeisiin. A-osakkeella on 1 ääni ja K-osakkeella on 20 ääntä yhtiökokouksessa. Molemmilla osakesarjoilla on samat osinko-oikeudet. Yhtiön enimmäispääoma on 14 000 000 eur ja vähimmäispääoma on 3 500 000 eur.

Martela Oyj:n osakkeet on liitetty arvo-osuusrekisteriin 10.2.1995. Osakkeiden vasta-arvo on 1,68 eur. A-osakkeet noteerataan Nasdaq Helsingissä Pienet yhtiöt-listalla.

Osakekannan jakautuminen 31.12.2018	Lukumäärä kpl	Yhteensä eur	Osuus osakepääo- masta	Ääniä	Osuus äänistä %
K-osakkeet	604 800	1 018 500	15	12 096 000	77
A-osakkeet	3 550 800	5 981 500	85	3 550 800	23
Yhteensä	4 155 600	7 000 000	100	15 646 800	100

Suurimmat osakkeenomistajat osakemäärän mukaan 31.12.2018	K-sarja kpl	A-sarja kpl	Yhteensä kpl	%	Ääniä kpl	% äänimäärä- stä	
Marfort Oy	292 000	232 574	524 574	12,6	6 072 574	38,8	
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	0	335 400	335 400	8,1	335 400	2,1	
Martela Heikki	52 122	130 942	183 064	4,4	1 173 382	7,5	
Palsanen Leena	4 486	131 148	135 634	3,3	220 868	1,4	
Palsanen Jaakko	1 600	132 140	133 740	3,2	164 140	1,0	
AC Invest Oy	0	104 459	104 459	2,5	104 459	0,7	
Meissa-Capital Oy	0	86 487	86 487	2,1	86 487	0,6	
Nordea Bank Ab, Suomen sivuliike, hallintarek.	0	76 286	76 286	1,8	76 286	0,5	
Lindholm Tuija	43 122	28 221	71 343	1,7	890 661	5,7	
Martela Pekka	69274	8	69 282	1,7	1 385 488	8,9	
Kelhu Markku	0	50 000	50 000	1,2	50 000	0,3	
Andersson Minna	49200	0	49 200	1,2	984 000	6,3	
Martela Mari	20 219	9 596	29 815	0,7	413 976	2,6	
Martela Ille	13218	8 368	21 586	0,5	272 728	1,7	
Martela Jarmo	8 919	2 150	11 069	0,3	180 530	1,2	
Muut osakkeenomistajat	50640	2 223 021	2 273 661	54,7	3 235 821	20,7	
Yhteensä	604 800	3 550 800	4 155 600		100	15 646 800	100

Luettelo sisältää kaikki yli 1 % osakkeista tai äänivallasta omistavat osakkeenomistajat.

Yhtiön hallitus omistaa yhteensä 6,2 % osakkeista ja 14,0 % äänivallasta.

Martela Oyj omistaa 13 082 kpl A-sarjan osaketta. Omista osakkeista 12 036 kappaletta on ostettu 10,65 euron keskihintaan ja 1 Omien osakkeiden määrä on 0,31 % kaikista osakkeista ja 0,08 % kaikista äänistä.

Yhtiökokous on myöntänyt 2018 hallitukselle vuodeksi eteenpäin valtuudet päättämään osakeannista, omien osakkeiden hankinnasta ja/tai niiden luovuttamisesta osakkeenomistajien etuoikeudesta poiketen.

Yhtiökokous hyväksyi kokouskutsussa mainitut hallituksen ehdotukset koskien valtuuksien antamista hallitukselle omien osakkeiden hankinnasta ja/tai niiden luovuttamisesta. Valtuutuksen kohteena on enintään 415 560 kappaletta yhtiön A-sarjan osakkeita.

Omistuksen jakautuminen suuruus-luokittain 31.12.2018

	Omistajia kpl	Omistajia %	Osakkeita kpl	%	Ääniä kpl	% äänimäärä stä
Osakkeita kpl						
1-500	2 912	78,9	425 742	10,2	425 742	2,7
501-1000	386	10,5	299 169	7,2	302 969	1,9
1001-5000	299	8,1	626 431	15,1	724 851	4,6
yli 5000	92	2,5	2 787 339	67,1	13 854 858	88,5
Yhteensä	3 689	100,0	4 138 681	99,6	15 308 420	97,8
joista hallintarekisteröityjä	6		52 540	1,3	52 540	0,3
Odotusluettelolla ja yhteistilillä	4		16 919	0,4	338 380	2,2
Yhteensä			4 155 600	100,0	15 646 800	100,0

Omistuksen jakautuminen sektori-kohtaisen luokituksen perusteella 31.12.2018

	Omistajia kpl	%	Osakkeita kpl	%	Ääniä kpl	%
Yritykset	163	4,4	1 046 716	25,2	6 594 716	42,1
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	12	0,3	129 255	3,1	175 126	1,1
Julkisyhteisöt	1	0,0	335 400	8,1	335 400	2,1
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	9	0,2	18 246	0,4	18 246	0,1
Kotitaloudet	3 494	94,7	2 538 154	61,1	8 159 893	52,2
Ulkomaiset sijoittajat	10	0,3	18 370	0,4	25 039	0,2
Yhteensä	3 689	100,0	4 086 141	98,3	15 308 420	97,8
joista hallintarekisteröityjä	6		52 540	1,3	52 540	
Odotusluettelolla ja yhteistilillä			16 919	0,4	338 380	2,2
Yhteensä			4 155 600	100,0	15 646 800	100,0

Emoyhtiön tuloslaskelma

(1 000 eur)	Viite	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
Liikevaihto	1	98 049	95 819
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varaston muutos		-526	63
Valmistus omaan käyttöön		475	0
Liiketoiminnan muut tuotot	2	1 309	783
Materiaalit ja palvelut	3	-70 331	-63 230
Henkilöstökulut	4	-16 209	-15 917
Liiketoiminnan muut kulut		-12 332	-11 323
Poistot ja arvonalennukset	5	-2 334	-1 383
Liikevoitto (-tappio)		-1 899	4 812
Rahoitustuotot ja -kulut	6	-471	-238
Voitto (tappio) ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		-2 370	4 574
Poistoero	7	0	12
Konserniavustukset	7	1 784	-230
Tilinpäätössirot	7	1 784	-218
Tuloverot	8	23	-695
Tilikauden voitto (tappio)		-563	3 661

Emoyhtiön tase

(1 000 eur)	Viite	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	9		
Aineettomat oikeudet		8 388	9 321
Muut pitkävaikutteiset menot		5 429	6 211
Ennakkomaksut		478	154
		14 295	15 686
Aineelliset hyödykkeet	10		
Maa- ja vesialueet		80	80
Rakennukset ja rakennelmat		1 929	2 002
Koneet ja kalusto		713	573
Muut aineelliset hyödykkeet		23	23
		2 745	2 678
Sijoitukset	11		
Tytäryhtiöosakkeet		7 498	7 498
Saamiset tytäryhtiöyrityksiltä		6 960	6 960
Muut osakkeet ja osuudet		8	13
		14 466	14 470
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		5 782	5 411
Keskeneräiset tuotteet		1 012	875
Valmiit tuotteet/tavarat		689	1 353
Ennakot toimittajilta		286	760
		7 770	8 399
Lyhytaikaiset saamiset	12		
Myyntisaamiset		20 156	27 288
Lainasaamiset		1 460	1 048
Siirtosaamiset		2 879	3 031
		24 495	31 368
Rahat ja pankkisaamiset		9 185	6 012
		72 956	78 613

Emoyhtiön tase

(1 000 eur)	Viite	31.12.2018	31.12.2017
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Oma pääoma	13		
Osakepääoma		7 000	7 000
Ylikurssirahasto		1 116	1 116
Vararahasto		11	11
Edellisten tilikausien tulokset		28 262	25 927
Tilikauden tulos		-563	3 661
Yhteensä		35 826	37 715
Tilinpäätössiirtojen kertymä	14		
Poistoero		0	0
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma	15		
Lainat rahoituslaitoksilta		3 829	6 114
Siirtovelat		150	150
		3 979	6 264
Lyhytaikainen vieras pääoma	16		
Lainat rahoituslaitoksilta		6 143	6 000
Eläkelainat		0	0
		6 143	6 000
Saadut ennakot		1 755	854
Ostovelat		17 037	9 315
Siirtovelat		5 248	15 614
Muut lyhytaikaiset velat		2 968	2 850
		27 009	28 633
Vieras pääoma yhteensä		37 130	40 898
		72 956	78 613

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

(1 000 eur)	1.1.-31.12.2018	1.1.-31.12.2017
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Myyntistä saadut maksut	105 600	91 151
Liiketoiminnan muista tuotoista saadut maksut	1 369	552
Maksut liiketoiminnan kuluista	-99 993	-90 441
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	6 976	1 262
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-472	-244
Saadut osingot liiketoiminnasta	0	-1
Maksetut verot	1 173	-3 305
Liiketoiminnan rahavirta (A)	7 677	-2 287
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-535	-1 703
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	-57	234
Myönnetyt lainat	-1 026	-721
Lainasaamisten takaisinmaksut	582	255
Investointien rahavirta (B)	-1 036	-1 936
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lyhytaikaisten lainojen nostot	6 000	7 700
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-8 143	-3 586
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-1 326	-1 520
Rahoituksen rahavirta (C)	-3 469	2 594
RAHAVAROJEN MUUTOS (A+B+C) (+ lisäys, - vähennys)	3 173	-1 629
Rahavarat tilikauden alussa 1)	6 012	7 640
Rahavarat tilikauden lopussa 1)	9 185	6 012

1) Likvidit varat sisältävät rahat ja pankkisaamiset.

Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Martela Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laadintaa koskevien lakien ja säännösten mukaisesti (FAS, Finnish Accounting Standards). Tilinpäätösten erät on arvostettu alkuperäisen hankintamenon perusteella, ellei laatimisperiaatteissa ole muuta todettu.

Niissä ei ole otettu huomioon arvonorotuksia, ellei niistä ole erikseen mainittu.

Ulkomaanrahan määräiset erät:

Valuuttamääräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin ja tilinpäätöshetkellä taseessa olevat saamiset ja velat muunnetaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin. Myyntisaamisten arvostamisesta syntyneet kurssierot kirjataan liikevaihtoon ja ostovelkojen kurssierot kirjataan ostojen oikaisueriin. Taseen rahoituserien, kuten lainojen arvostamisesta syntyneet kurssierot, kirjataan rahoituksen kurssieroihin. Tytäryhtiöille myönnetty valuuttamääräiset pääomallinat käsitellään tytäryhtiösijoituksina eikä niistä kirjata kurssieroa emoyhtiön tilinpäätökseen. Pääomallainoista aiheutuneet kurssierot huomioidaan konsernitilinpäätöksessä.

Aineettomat hyödykkeet:

Aineettomat hyödykkeet on arvostettu hankintamenoonsa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla.

Aineettomat hyödykkeet poistetaan arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan 3 - 10 vuoden aikana.

Liikearvot poistetaan tasapoistoina 10 vuoden aikana.

Aineelliset hyödykkeet:

Rakennukset, koneet ja kalusto ja muut aineelliset hyödykkeet on esitetty taseessa hankintamenoon. Rakennuksiin tehdyistä arvonorotuksista ei tehdä poistoja. Poistoja ei tehdä myöskään maa-alueista. Muuten poistot on laskettu tasa-poistoina arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Emoyhtiön erillistilinpäätöksessä poistoeron muutos esitetään tuloslaskelmassa omana eränään ja kertynyt poistoero erillisenä eränä taseessa.

Aineellisten hyödykkeiden poistoajat:

Rakennukset ja rakennelmat	20-30 vuotta
Koneet ja kalusto	4-8 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3-5 vuotta

Sijoitukset:

Pörssinoteeratut osakkeet arvostetaan markkina-arvoon ja arvomuutokset kirjataan rahoituseriin. Muut osakkeet on arvostettu hankintamenoon. Martela Oyj:llä ei ole tilinpäätöshetkellä omistuksessaan pörssinoteerattuja osakkeita.

Sijoitukset tytäryhtiöihin ja pysyvät arvonalennukset on vähennetty hankintamenosta.

Pitkäaikaisten omaisuuserien aronalentumistestaus

Liikearvo ja sijoitukset tytäryhtiöihin testataan vuosittain arvon alentumisen varalta huolimatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä. Tytäryhtiöiden yksiköiden kerrytettävissä oleva rahamäärä perustuu arvonalennustestauksessa käyttöarvolaskelmiin. Näissä laskelmissa ennakoitujen rahavirrat perustuvat johdon hyväksymiin taloudellisiin suunnitelmiin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson. Suunnitelmien keskeiset oletukset ovat yksiköiden kasvu- ja kannattavuuskehitykset. Tämän ajanjakson jälkeiset rahavirrat on arvioitu 1,5 % kasvuennusteen mukaan.

Vaihto-omaisuus:

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenoon painotettua keskihintaa käyttäen. Vaihto-omaisuuden arvoa on alennettu epäkurantin omaisuuden osalta. Valmistetun vaihto-omaisuuden hankintamenoon luetaan välittömien kustannusten lisäksi myös osuus tuotannon yleiskustannuksista.

Rahoitusarvopaperit:

Rahoitusarvopapereihin luokitellaan sijoitukset rahasto-osuuksiin. Sijoitukset arvostetaan toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten pohjalta käypään arvoon ja käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Johdannaiset:

Yhtiöllä ei ole käytössään johdannaisia 31.12.2018 tai 31.12.2017.

Tarvittaessa käytettävät yhtiön johdannaiset sisältävät valuuttatermiinejä ja koronvaihtosopimuksia.

Valuuttatermiineillä suojaudutaan ennakoitujen tulojen ja menojen yhteensovittamisen jälkeen jäljelle jäävää nettopositioita. Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan yhtiön rahalaitoslainojen vaihtuva korko kiinteäksi koroksi.

Johdannaisien käyvät arvot perustuvat tilinpäätöshetken markkinakursseihin ja käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Tulovero:

Yhtiön veroihin kirjataan tulosta vastaava suoriteperusteinen vero, perustuen paikallisen verosäännösten mukaisesti laskettavaan veroon.

Emoyhtiö ei kirjaa tilinpäätökseensä laskennallisia verosaamisia tai -velkoja.

Liikevaihto ja tuloutusperiaatteet:

Tuloutus tapahtuu luovutettaessa suorite. Liikevaihtoa laskettaessa myyntitulosta on vähennetty mm. välilliset verot ja alennukset sekä myynnin valuuttakurssierot.

Tutkimus ja tuotekehitys:

Tutkimus ja tuotekehityksenot kirjataan pääsääntöisesti tulosvaikutteisesti niiden syntymisvuonna. Tutkimukseen ja tuotekehitykseen liittyvät laitteet on aktivoitu koneisiin ja kalustoon.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut:

Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjataan omaisuuden myyntivoitot, julkiset avustukset ja muut kuin varsinaiseen toimintaan liittyvät tuotot mm. vuokratuotot. Liiketoiminnan muihin kuluihin kirjataan omaisuuden myyntitappiot ja muut kuin varsinaiseen suoritteeseen liittyvät kulut.

Vuokrasopimukset:

Kaikki leasingmaksut käsitellään vuokratuloina.

Osakeperusteiset maksut:

Konsernin osakeperusteisessa kannustejärjestelmässä, jossa ansaintajaksoina ovat kalenterivuodet 2017 - 2018 ja 2019 - 2020, maksut suoritetaan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Tästä järjestelmästä johtuvat osakepalkkiot arvostetaan käypään arvoon niiden myöntämishetkellä ja kirjataan kuluksi oikeuden syntymisajanjakson kuluessa. Oikeuden syntymisehdot otetaan huomioon osakkeiden lukumäärissä, joihin oletetaan syntyvän oikeus sitovuusajan lopussa. Arvioita oikaistaan jokaisena raportointikauden päättämispäivänä. Palkkion käyvän arvon määrittäminen jakautuu kahteen osaan: osakkeina ja käteisenä maksettavaan osuuteen. Osakkeina maksettava osuus kirjataan omaan pääomaan ja käteisenä maksettava osuus vieraaseen pääomaan.

Omat osakkeet:

Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden hankintameno on vähennetty vapaasta omasta pääomasta.

1. Liikevaihdon jakautuma markkina-alueittain, % liikevaihdosta

	2018	2017
Suomi	84	78
Skandinavia	12	17
Muut	4	5
Yhteensä	100	100

2. Liiketoiminnan muut tuotot

(1 000 eur)	2018	2017
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0	7
Vuokratuotot	1 242	144
Muut liiketoiminnan tuotot	57	633
Muut liiketoiminnan tuotot konserni	10	0
Yhteensä	1 309	783

3. Materiaalit ja palvelut

(1 000 eur)	2018	2017
Ostot tilikauden aikana	-53 051	-54 248
Aine- ja tarvikevaraston muutos	371	1 106
Ulkopuoliset palvelut	-17 651	-10 088
Materiaalit ja palvelut yhteensä	-70 331	-63 230
Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastuksesta	-58	-44
Veroneuvonnasta	0	0
Muista palveluista	0	0
Tilintarkastajan palkkiot yhteensä	-58	-44

4. Henkilöstökulut ja henkilöstömäärä

(1 000 eur)	2018	2017
Toimitusjohtajan palkat ja palkkiot	-262	-705
Hallituksen palkat ja palkkiot	-173	-166
Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat ja palkkiot yhteensä	-435	-871
Muut palkat ja palkkiot	-12 825	-11 667
Eläkekulut	-2 453	-2 782
Muut henkilösivukulut	-497	-596
Henkilöstökulut tuloslaskelmassa	-16 209	-15 917
Luontaisedut	-256	-701
Yhteensä	-16 465	-16 618

Henkilökunta		
Henkilökunta keskimäärin; työntekijät	86	93
Henkilökunta keskimäärin; toimihenkilöt	189	181
Henkilökunta keskimäärin yhteensä	275	274
Henkilökunta vuoden lopussa	269	278

5. Poistot ja arvonalentumiset

(1 000 eur)	2018	2017
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat hyödykkeet	-1 919	-940
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	-79	-81
Koneet ja kalusto	-336	-362
Suunnitelman mukaiset poistot yhteensä	-2 334	-1 382
Arvonalentumiset	0	0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-2 334	-1 383

6. Rahoitustuotot ja -kulut

(1 000 eur)	2018	2017
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista	4	5
Korkotuotot lyhytaikaisista sijoituksista konserniyhtiöiltä	55	55
Valuuttakurssivoitot	1	92
Korkokulut	-216	-258
Valuuttakurssitappiot	-218	-46
Muut rahoituskulut	-96	-86
Yhteensä	-471	-238

7. Poistoero ja konserniavustukset

(1 000 eur)	2018	2017
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	0	12
Konserniavustus, annetut - /saadut +	1 784	-230
Konserniavustus yhteensä	1 784	-230
Tilinpäätössiirrot yhteensä	1 784	-218

8. Tuloverot

(1 000 eur)	2018	2017
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	0	-745
Edellisten tilikausien verot	23	50
Yhteensä	23	-695

Laskennallisia verovelkoja ja -saamisia ei ole sisällytetty tuloslaskelmaan eikä taseeseen.
Jaksotuseroista ja tappioista johtuvaa laskennallista verosaamista ei ollut tilikaudella 2017 ja 2018

9. Aineettomat hyödykkeet

(1 000 eur)

1.1.2018 - 31.12.2018	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yht.
Hankintameno 1.1.	12 415	12 141	154	24 711
Lisäykset	0	197	324	522
Hankintameno 31.12.	12 415	12 339	478	25 232
Kertyneet poistot 1.1.	-3 095	-5 929	0	-9 024
Tilikauden poistot 1.1.-31.12.	-933	-979	0	-1 912
Kertyneet poistot 31.12.	-4 028	-6 907	0	-10 936
Kirjanpitoarvo 1.1.	9 320	6 212	154	15 687
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 387	5 430	478	14 295

1.1.2017 - 31.12.2017	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot	Keskeneräiset hankinnat	Aineettomat hyödykkeet yht.
Hankintameno 1.1.	3 215	8 273	2 203	13 692
Lisäykset	9 200	3 868	1 819	14 887
Vähennykset	0	0	-3 868	-3 868
Hankintameno 31.12.	12 415	12 141	154	24 711
Kertyneet poistot 1.1.	-3 062	-5 023	0	-8 085
Tilikauden poistot 1.1.-31.12.	-33	-906	0	-939
Kertyneet poistot 31.12.	-3 095	-5 929	0	-9 024
Kirjanpitoarvo 1.1.	154	3 250	2 203	5 607
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 320	6 212	154	15 687

Vuonna 2017 tehtiin toimintamallin muutos, jossa emoyhtiö Martela Oyj osti Ruotsin ja Norjan tytäryhtiöiden liiketoiminnot. Tämän myötä konsernin Ruotsin ja Norjan liiketoiminta siirtyi tytäryhtiöistä emoyhtiöön.

Tehdyn toimintamallin muutoksen johdosta emoyhtiön liikearvoon on vuonna 2017 kirjattu 9.2 milj.euroa. Tätä liikearvoa poistetaan 10 vuodessa ja siitä tehdään arvonalentumistestauslaskelmat vuosittain.

10. Aineelliset hyödykkeet

(1 000 eur)

1.1.2018 - 31.12.2018	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	80	10 617	11 517	23	0	22 237
Lisäykset	0	6	499	0	0	505
Vähennykset			-17			
Hankintameno 31.12.	80	10 623	11 999	23	0	22 725
Kertyneet poistot 1.1.	0	-8 615	-10 944	0	0	-19 559
Tilikauden poistot 1.1.-31.12.	0	-79	-342	0	0	-422
Kertyneet poistot 31.12.	0	-8 694	-11 286	0	0	-19 980
Kirjanpitoarvo 1.1.	80	2 002	573	23	0	2 678
Kirjanpitoarvo 31.12.	80	1 929	713	23	0	2 745

1.1.2017 - 31.12.2017	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	80	10 617	11 452	23	0	22 172
Lisäykset	0	0	65	0	0	65
Hankintameno 31.12.	80	10 617	11 517	23	0	22 237
Kertyneet poistot 1.1.	0	-8 534	-10 582	0	0	-19 116
Tilikauden poistot 1.1.-31.12.	0	-81	-362	0	0	-443
Kertyneet poistot 31.12.	0	-8 615	-10 944	0	0	-19 559
Kirjanpitoarvo 1.1.	80	2 083	870	23	0	3 056
Kirjanpitoarvo 31.12.	80	2 002	573	23	0	2 678

Rakennusten sisältämät rakennusten arvonkorotukset 2018 ovat 1 850 teur (1 850 teur 2017).
Tuotannollisten koneiden ja laitteiden kirjanpitoarvo 2018 oli 130 teur (324 teur 2017).

11. Sijoitukset

(1 000 eur)

1.1.2018 - 31.12.2018	Tytäryhtiö osakkeet	Osakkuusyhtiö osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	Pääomalaina saamiset	Yhteensä
Tasearvo kauden alussa	7 498	0	13	6 960	14 471
Lisäykset	0	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	-4	0	-4
Tasearvo kauden lopussa	7 498	0	9	6 960	14 466

1.1.2017 - 31.12.2017	Tytäryhtiö osakkeet	Osakkuusyhtiö osakkeet	Muut osakkeet ja osuudet	Pääomalaina saamiset	Yhteensä
Tasearvo kauden alussa	7 677	0	15	6 940	14 632
Lisäykset	0	0	0	20	20
Vähennykset	-179	0	-2	0	0
Tasearvo kauden lopussa	7 498	0	13	6 960	14 470

Tytäryhtiöosakkeet:	Emoyhtiön osuus %	Osuus äänivallasta %	Osakkeiden kpl	Osakkeiden nimellisarvo	Osakkeiden kirjanpitoparvo
Kidex Oy	Suomi	100	200	2.208 teur	2 208
Muuttopalvelu Grundell Oy	Suomi	100	100	8 teur	4 440
Kiinteistö Oy Ylähanka	Suomi	100	510	9 teur	8
Martela AB, Bodafors	Ruotsi	100	50 000	5.000 tsek	550
Aski avvecklingsbolag AB, Malmö	Ruotsi	100	12 500	1.250 tsek	132
Martela AS, Oslo	Norja	100	200	200 tnok	24
Martela Sp.z o.o., Varsova	Puola	100	3 483	3.483 tpln	135
Yhteensä					7 498

Muut osakkeet ja osuudet:	8
----------------------------------	----------

12. Saamiset

(1 000 eur)	2018	2017
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yhtiöiltä		
Myyntisaamiset	3 852	7 049
Lainasaamiset	1 460	1 048
Siirtosaamiset	1 200	35
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	16 303	20 239
Siirtosaamiset	1 679	2 996
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	24 495	31 368

Siirtosaamisten olennaiset erät	2018	2017
Henkilöstökulujen siirtosaamiset	169	201
Siirtyvät tuloverot	182	1 332
Menoennakot	236	385
Muut siirtosaamiset	1 093	1 078
Siirtosaamiset yhteensä	1 679	2 996

13. Oman pääoman muutokset

Osakekannan jakautuminen 31.12.2018	Lukumäärä kpl	Yhteensä €	Osuus osakepääomasta %	Ääniä	Osuus äänistä %
K-osakkeet (20 ääntä/osake)	604 800	1 018 500	15	12 096 000	77
A-osakkeet (1 ääni/osake)	3 550 800	5 981 500	85	3 550 800	23
Yhteensä	4 155 600	7 000 000	100	15 646 800	100
Omat osakkeet	13 082				
Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä	4 142 518				
Oma pääoma	2018				2017
Sidottu oma pääoma					
Osakepääoma 1.1. ja 31.12.	7 000				7 000
Ylikurssirahasto 1.1. ja 31.12.	1 116				1 116
Vapaa oma pääoma					
Vararahasto 1.1. ja 31.12.	11				11
Voittovarot 1.1.	29 589				27 447
Kirjaukset voittovaroihin	0				0
Osingonjako	-1 326				-1 520
Tilikauden voitto	-563				3 661
Voittovarot 31.12.	27 698				29 589
Oma pääoma yhteensä	35 826				37 715

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 27.698 teur vuonna 2018 (29.589 teur 2017).

Martela Oyj:n hallussa olevat omat osakkeet esitetään voittovarojen vähennyksenä.

Martela Oyj omistaa 13 082 kpl (12 036 kpl 2017) A-sarjan osaketta. Osakkeista 12 036 kappaletta on ostettu 10,65 euron keskihintaan ja 1 046 kappaletta on siirretty yhtiökokouksen 13.3.2018 tekemällä päätöksellä yhteistiltä yhtiön omalle arvo-osuustilille.

Omien osakkeiden markkina-arvo 31.12.2018 oli 2,96 € /osake (7,47 € 2017), yhteensä 38,7 teur (89,9 teur 2017).

14. Poistoero

(1 000 eur)	2018	2017
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	0	0
Yhteensä	0	0

15. Pitkäaikainen vieras pääoma

(1 000 eur)	2018	2017
Lainat rahoituslaitoksilta	3 829	6 114
Siirtovelat	150	150
Yhteensä	3 979	6 264

Pitkäaikaisten lainojen muutokset ja lyhennykset	2018	2017
Rahalaitoslainat		
Lainat 1.1.	6 114	6 114
Lyhennykset	-1 143	0
Lainat 31.12.	4 971	6 114

Siirtovelat		
Henkilöstökulujen siirtovelat	0	150

Lyhennykset	2018	2019	2020	2021
Rahoituslaitoslainat	1 143	1 143	743	3 086
Yhteensä	1 143	1 143	743	3 086

16. Lyhytaikainen vieras pääoma

(1 000 eur)	2018	2017
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Ostovelat konserniyhtiöille	9 790	1 747
Siirtovelat konserniyhtiöille	1 975	11 612
Yhteensä	11 766	13 359
Muu vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	6 143	6 000
Saadut ennakot	1 755	854
Ostovelat	7 247	7 569
Muut lyhytaikaiset velat	2 968	2 850
Siirtovelat	3 273	4 002
Yhteensä	21 386	21 275
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	33 152	34 634

Lyhytaikainen vieras pääoma on eritelty liitetiedoissa, koska erät on yhdistelty taseessa

	2018	2017
Siirtovelkojen olennaiset erät		
Henkilöstökulujen siirtovelat	1 636	2 308
Korko- ja rahoitusjaksotukset	18	14
Rojalit	105	116
Menojäämät	1 515	1 564
Siirtovelat yhteensä	3 273	4 002

17. Annetut pantit ja vastuusitoumukset

(1 000 eur)	2018	2017
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä		
Pankkilainat	9 971	12 114
Annetut kiinteistökiinnitykset	7 565	7 565
Annetut yritysikiinnitykset	11 368	11 368
Pantatut osakkeet	0	4
Yllämainittuihin velkoihin vakuudeksi annettu kiinnityksiä yhteensä	18 933	18 933
Muut annetut vakuudet		
Takaukset vuokran vakuudeksi	308	243
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta annetut takaukset	1 706	322
Yhteensä	2 014	565
Leasing-sopimukset		
Alkavalle tilikaudelle kuuluvat	385	505
Myöhemmin maksettavat	364	708
Yhteensä	749	1 213
Vuokravastuut	5 297	6 234

Hallituksen ehdotus voittovarojen käytöstä

Emoyhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 27 698 672,24 euroa, joista tilikauden tappio on 563 446,59 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että voitonjakokelpoiset varat käytetään seuraavasti:

- osinkona jaetaan 0,10 euroa ulkona olevalta osakkeelta eli 414251,80 euroa
- jätetään omaan pääomaan 27 284 420,44 euroa

Helsingissä 4. helmikuuta 2019

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Heikki Martela
hallituksen puheenjohtaja

Eero Leskinen
hallituksen varapuheenjohtaja

Matti Rantaniemi
toimitusjohtaja

Minna Andersson

Kirsi Komi

Eero Martela

Katarina Mellström

Anni Vepsäläinen

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä helmikuuta 2019

KPMG Oy Ab

Ari Eskelinen
KHT

Tilintarkastuskertomus

Martela Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Martela Oyj:n (y-tunnus 0114891-2) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2018. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausuntomme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 4.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätökseen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyydet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätökseen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa

lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 c -kohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisuuden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisältynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA

Myyntituottojen 103 milj. euroa tuloutus (Laatimisperusta sekä konsernitilinpäätöksen liitetieto 1)

- Martela Lifecycle -liiketoimintamalliin kuuluu sekä tuotteiden että palveluiden myyntiä.
- Raportoitavien myyntituottojen määrä ja tuloutusajankohta ovat riippuvaisia asiakassopimuksen sisällöstä ja sopimusehdoista.
- Myyntituottojen raportointiin sisältyy riski siitä, että tilinpäätökseen kirjattujen euromäärien tuloutus on tapahtunut väärällä arvolla tai raportointikaudella.
- Olemme arvioineet yhtiön myynnin tuloutukseen sovellettavien laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta, minkä lisäksi olemme suorittaneet myynnin tuloutukseen liittyvien sisäisten kontrollien testausta.
- Aineistotarkastustoimenpiteisiimme on sisältynyt muun muassa myyntituottojen tuloutuksen oikeellisuuden arviointia testaamalla, että toimitus ja sitä koskeva lasku on kirjattu oikealle tilikaudelle sopimusehtojen mukaisesti. Lisäksi olemme tehneet saldokyselyitä asiakassaldoihin, käyneet läpi saatuja suorituksia sekä toimitusten ja laskujen vastaavuutta.
- Olemme tarkastaneet myös laskutuksen aukottomuutta, hyvityslaskuja sekä asiakas- ja tuoteryhmäkohtaisten katteiden poikkeamia hyödyntämällä mm. data-analyysityökaluja.

Vaihto-omaisuuden 8,5 milj. euroa arvostaminen (Laatimisperusta sekä konsernitilinpäätöksen liitetieto 15)

- Vaihto-omaisuus muodostaa konsernitaseen loppusummasta noin 17 %.
- Olemme arvioineet yhtiössä määriteltyjä laskentasaäntöjä vaihto-omaisuuden arvostukseen liittyen sekä raportoinnin

-
- Vaihto-omaisuuden arvostusperiaatteisiin liittyy johdon harkintaan perustuvia arvioita, minkä lisäksi raportointiin voi liittyä inhimillisen virheen riski. Arviot vaihto-omaisuuden nimikkeiden kuranttiudesta perustuvat mm. kiertäviin inventaareihin sekä nimikkeiden kiertonopeusanalyysiin, joiden perusteella johto tekee kokonaisarvion mahdollisista arvonalentumisista.
 - johdonmukaisuutta em. laskentasääntöjen soveltamisessa.
 - Tarkastustoimenpiteisiimme on sisällytetty vaihto-omaisuuden sisäisten kontrollien testausta sekä aineistotarkastustoimenpiteitä, jotka liittyvät vaihto-omaisuuden arvoon vaikuttaviin määrä- ja hintakomponentteihin.
 - Olemme arvioineet konsernin inventaarikäytäntöjä sekä suorittaneet varastojen saldojen tarkistuslaskentaa sekä tilikauden aikana että tilinpäätösajankohdassa. Olemme selvittäneet konsernin inventaarien kattavuutta inventointiasteen kautta sekä analysoineet inventointieroja mahdollisten poikkeamien havaitsemiseksi.
 - Olemme analysoineet myös negatiivisia nimikesaldoja ja hitaasti kiertäviä nimikkeitä data-analyyysien avulla.
 - Lisäksi olemme arvioineet vaihto-omaisuuden arvonalentumisten kirjausperusteita ja tilinpäätökseen kirjattujen arvonalentumisten riittävyttä.

Tytäryhtiösijoitusten ja -saamisten 9,2 milj. euroa sekä liikearvon 8,3 milj. euron arvostaminen

(Emoyhtiön tilinpäätöksen laatimisperiaatteet sekä emoyhtiön tilinpäätöksen (FAS) liitetiedot 11, 12 ja 16)

-
- Emoyhtiön oma pääoma on 35,8 milj. euroa, josta jakokelpoisten varojen osuus on 27,7 milj. euroa.
 - Olemme arvioineet arvonalentumistestauslaskelmissa käytettyjen rahavirtaennusteiden sekä käytettyjen diskonttaus korkojen asianmukaisuutta. Olemme analysoineet kriittisesti perusteita ja johdon oletuksia, joiden mukaan tulevien vuosien rahavirtaennusteet on laadittu.
 - Emoyhtiön varoista merkittävä osa on sitoutunut sijoituksiin tytäryhtiöihin. Emoyhtiön taseessa esitetyt suorat nettosijoitukset tytäryhtiöihin ovat 9,2 milj. euroa, minkä lisäksi taseessa on tytäryhtiöihin liittyvää liikearvoa 8,3 milj.

-
- euroa. Em. erien arvostuksella on olennainen vaikutus määriteltäessä emoyhtiön jakokelpoisia voittovaroja.
 - Emoyhtiön johto laatii vuosittain sijoitusten tasearvoihin liittyvät arvonalentumistestauslaskelmat. Näihin laskelmiin sisältyy merkittävä määrä johdon arvioita.
 - Tarkastukseen on osallistunut KPMG:n arvonmäärityksen asiantuntijoita, jotka ovat arvioineet laskelmien teknistä oikeellisuutta ja verranneet käytettyjä oletuksia markkina- ja toimialakohtaisiin tietoihin.

Toiminnanohjausjärjestelmä ja sen vaikutukset taloudelliseen raportointiin sekä sisäiseen valvontaan

- Martela-konsernin operatiivinen toiminta ja raportointi ovat suuresti riippuvaisia IT-järjestelmistä. Edellisen tilikauden aikana käyttöön otettu toiminnanohjausjärjestelmä aiheutti erityisesti tilikaudella 2017 haasteita mm. asiakastoimituksiin, laskutukseen, perintään sekä taloudellisen raportoinnin prosesseihin.
- Toiminnanohjausjärjestelmän toimivuudella on merkittävä vaikutus taloudellisen raportoinnin luotettavaan tasoon sekä sisäisen valvonnan toimintaympäristön toimivuuteen. Tämän vuoksi olemme edelleen määritelleet toiminnanohjausjärjestelmän ja sen vaikutukset taloudellisen raportointiin sekä sisäiseen valvontaan tilintarkastuksen kannalta keskeiseksi seikaksi.
- Osana toiminnanohjausjärjestelmän sekä taloudellisen raportoinnin kontrolliympäristön arviointia olemme tarkastaneet konsernin yleisiä IT-kontrolleja sekä taloudellisen tiedon eheyttä. Tähän on sisältynyt muun muassa arviointia tietoturvallisuudesta, tietosuojasta, jatkuvuussuunnittelusta sekä käyttövaltuuksien läpikäyntiä.
- Olemme suorittaneet data-analyysyjä operatiivisten toimintojen eri osa-alueisiin liittyen varmistaaksemme, että tilikauden 2018 taloudelliseen raportointiin ei ole vaikuttanut olennaisesti jaksotusvirheet edelliseltä tilikaudelta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan

jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitiilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koituva yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 1989 alkaen yhtäjaksoisesti 30 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttööme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 13. helmikuuta 2019

KPMG OY AB

Ari Eskelinen
KHT

Luettelo kirjanpitoKirjoista ja tositteiden lajeista sekä säilytystavoista 1.1.-31.12.2018

Kuukausikohtainen päivä- ja pääkirja		sähköisessä muodossa Microsoft Ax
Reskontralistat		sähköisessä muodossa Microsoft Ax
Pankkitositteet	B0/BA	tiliotteet Opus Capita kassatositteet paperitositteina
Myyntilaskut	45*,55*/1000*	sähköisessä muodossa Microsoft Ax
	25*,35*/1000*	sähköisessä muodossa Microsoft Ax paperitositteina
Ostolaskut	PPP	sähköisessä muodossa Max Invoice Workflow
Palkkakirjanpito tositteineen	GPA	paperitositteina
Muistiotositteet	GPM/JE/JES	paperitositteina
Arvonlisäverolaskelmat	TX	paperitositteina
Käyttöomaisuus	FA	paperitositteina

Kirjanpidossa on ollut käytössä Microsoft Ax.

Kassatoiminnoissa on ollut käytössä Opus Capita ja ostolaskuissa Invoice Workflow.

Sähköisessä arkistoinnissa on ollut käytössä Microsoft Ax sekä Opus Capita.